NEVZUHUR

Sayı: 24
Kasım 2011

Edebiyat - Kültür - Sanat

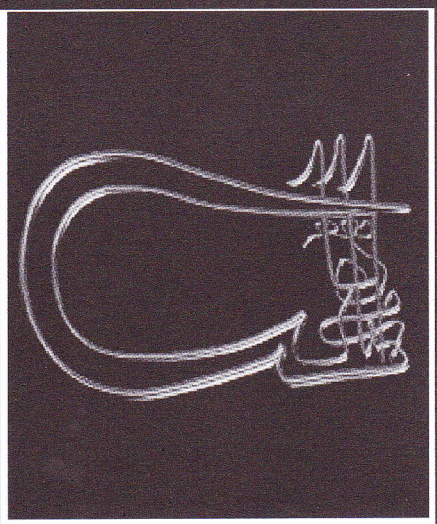

Fatih'in Tuğrası

Ay - Yıldızlı Göktürk Parası

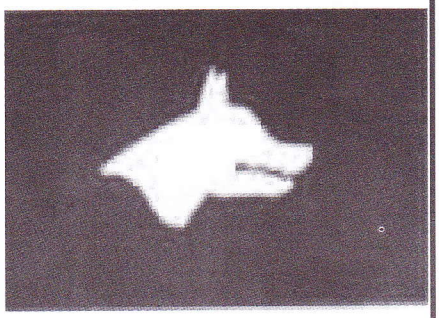

Göktürk Bayrağı

Tarkan

TÜRK TAMGALARI

NEVZUHUR

NEVZUHUR

Edebiyat - Kültür - Sanat

Sayı: 24 Kasım 2011

SAHİBİ :
MUSTAFA AKBABA

GENEL YAYIN YÖNETMENİ :
ALİ DEMİREL

YAYIN KURULU :
BEKİR KARA
HASAN TÜLKAY
MEHMET ERÇİN

ADRES :
Atatürk Cd. 1306 Sk.
Akbaba Apt. No.: 1/2 ANTALYA

TLF.: 0 (242) 241 80 62 - 63

BELGEGEÇER : 0 (242) 241 41 74

e-posta: alidemirel47@hotmail.com

ISSN : 1308 - 1403

BASIM YERİ :
TUNAHAN OFSET MATBAACILIK
Tel : 0 (242) 248 90 88
e-mail: tunahanofset@hotmail.com
Sinan Mh. Atatürk Cd.1254 Sk.
Rıfat Türkcan Psj. No.:14 / 7 ANTALYA

YAYIN TÜRÜ:
Yerel - Süreli
İki ayda bir yayımlanır.

NEVZUHUR'da yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek iktibas edilebilir.

NEVZUHUR'da yayınlanan eserlere telif hakkı ödenmez.

NEVZUHUR
Bir kültür hizmeti olup, para ile satılmaz.

NEVZUHUR'da
Yayınlanan bütün yazıların sorumluluğu yazarına aittir. Gönderilen yazıların yayınlanması, Yayın Kurulu'nun kararına bağlıdır. Yazılar yayınlanmasa da iade edilmez.

BU SAYIDA

20. ASRIN "ÇİLE" HARMANI: ÜSTAD NECİP FÂZIL KISAKÜREK
DR. MEHMET GÜNEŞ

●

" GÜLZÂRE NAZAR KILDIM "
AHMET KAPLAN

●

ALTAYLARDAN HİRA'YA TÜRK - İSLAM DOSTLUĞU
MEHMET ŞADİ POLAT

●

ÇİZGİLERİ UZAK UMUTLUYDU
ANDAÇ

●

TAMGA
ALİ DEMİREL

●

DERGİLER DERYÂSINDAN - 14
RÜBAB MECMÛASI
OĞUZ ÇETİNOĞLU - MEHMET ŞADİ POLAT

●

AHMET ABİ
MUSTAFA AKBABA

●

MÜLHEM Mİ, AŞIRTMA MI ?
MUSTAFA AKBABA

OKUYUCU İLE SOHBET

Değerli NEVZUHUR dostları;

Elinizdeki Kasım sayımız, 2011 yılının son sayısı. Bir yılı daha geride bırakırken, NEVZUHUR'unuz da dördüncü yaşını doldurmuş oluyor.

24. sayımız Dr. Mehmet GÜNEŞ'in; 20. ASRIN "ÇİLE" HARMANI: ÜSTAD NECİP FAZIL KISAKÜREK başlığını taşıyan bir yazısıyla başlıyor. Necip Fazıl için bu güne kadar ciltler dolduracak yazılar kaleme alındı ama Üstad'a bir de Dr. Mehmet GÜNEŞ'in büyütecinden bakalım.

Mehmet Şadi POLAT; Oğuz ÇETİNOĞLU'nun yeni neşredilmiş olan ALTAYLARDAN HİRA'YA TÜRK-İSLAM DOSTLUĞU unvanlı kitabını tanıtıyor.

Ahmet KAPLAN da "GÜLZÂRE NAZAR KILDIM" ismini verdiği yazısıyla bir başka güzel kitabı takdim ediyor. GÜL AŞKIN MİHRÂBIDIR unvanlı kitabın yazarı Dr. Mehmet GÜNEŞ.

Büyük bir titizlikle hazırlanmış olan her iki kitabın da okunması ve kütüphanelerinizde yer alması kazancınız olur diye düşünüyoruz.

Mustafa AKBABA Edebiyatımız ve başka açılardan da önemli olduğuna inandığımız yepyeni ve haber niteliğinde olan bir konuyu kaleme almış. Öğrendiğimizde biz şaşırdık, okuduğunuzda sanırım sizler de şaşıracaksınız. Yazının konusu mu? Hele okuyun! Mustafa AKBABA'nın bu sayımızda bir de şiiri var. Şiirine AHMET ABİ adını koymuş. Şiir sevenlerin, değişik bir tema sergileyen bu şiirden fazlasıyla tad alacaklarından eminiz.

Ali DEMİREL bu sayıya TAMGA diyerek damgasını vuruyor. İnsanlarımızın, özellikle de gençlerimizin dikkatine sunulan bu yazı umarız beyinlere kazınır.

ANDAÇ, yine renkli yazılarından biriyle karşınızda. Yıllar önce yaşanmış bir hadiseyi satırlarına taşımış. ÇİZGİLERİ UZAK UMUTLUYDU başlığı altında kaleme alınmış olan bu yazı; yanlış yolda da olsa ar damarı çatlamamış ve bu yanlış yoldan kurtulmak isteyen bir kadının hayat hikâyesinden kesitler sunuyor.

Oğuz ÇETİNOĞLU ve Mehmet Şadi POLAT tarafından hazırlanan ve DERGİLER DERYÂSINDAN üst başlığıyla sürdürülen yazı serimizin bu sayıdaki konusu RÜBAB MECMÛASI. Değerlerimizin devamlılığı adına ta Osmanlı'dan bu yana büyük fedakârlıklarla çıkartılan dergilerin serüvenlerini merak eden okuyucularımızın olduğunu biliyoruz.

Ocak 2012 sayımızda buluşmak dileğiyle hoşça kalın.

NEVZUHUR

20. ASRIN "ÇİLE" HARMANI: ÜSTAD NECİP FÂZIL KISAKÜREK

Dr. MEHMET GÜNEŞ

O, Türkçe'yi emsâlsiz bir mahâretle kullanan, kelimeleri bir kuyumcu titizliliğiyle işleyip taçlandıran, infilâk hâlindeki yanardağlar gibi için için yanan, rûhu fırtınalı ummanlar gibi dalgalanan, engin muhayyilesiyle has şiirin şafağına dayanan ve "her mısrai bir şiir mecmuası" olan "Şâirler Sultânı"ydı...

O, çölleşen fikir dünyamıza düşünceleriyle hayat veren, kandilleri sönmeye yüz tutmuş bir kubbenin rûhunu kalemiyle ateşleyen, kendimize ait mukaddes rüyâları görmemiz için "küllî bir tefekkür şuuru" oluşturmayı hedefleyen ve yeniden câmi merkezli bir medeniyet inşâ etmeyi gâye edinen eşsiz bir mütefekkirdi...

O, hem tasavvuf deryâsının derinliklerine dalan, hem de şâirliğin zirvesine ulaşan; mekânla zamanı, ezelle ebedi, idrâkle sezgiyi, akılla duyguyu, coşkuyla ritmi, biçimle ahengi birleştiren; fikrî yazılarında sanatkârlığını tebârüz ettiren, sanat eserlerinde de mütefekkirliğini terennüm eden müstesnâ bir edipti...

O, mücerredi müşahhas sembollerle ifâde eden anlatım biçimiyle nesri canlandıran, makâlelerini çarpıcı cümlelerle şâha kaldıran ve müthiş hitabetiyle kitleleri heyecanlandıran muazzam bir kalem ve kelâm ustasıydı...

O, maddede vârolan ihtişâmın sırrına eren, maddenin esrârında Allah(c.c.)'ın azâmetini gören, madde-ruh problemini iç âlemindeki coşkuyla bütünleştirip, zekâsının kıvraklığı sayesinde tadına doyulamayan muhteşem bir üslûpla dile getiren,

"Anladım işi, sanat Allah'ı aramakmış,
Mârifet bu, gerisi yalnız çelik çomakmış."

diyerek poetikasını en veciz bir biçimde ortaya koyan büyük bir sanatkârdı...

O, kendine has tarzı, büyülü anlatımı, estetik kaygıları, sembollere yüklediği mânâların modern yansımaları, zıtlıkların ahengini ortaya koymadaki ifâde gücünün erişilmezliği, metafizik derinliği, kelime zenginliği, fikrî ve felsefî alanlardaki düşünce bütünlüğüyle kendine has bir nesir dili inşâ eden mükemmel bir nâsirdi....

O, el attığı her alanda şahikalaşmış, üç hâneli rakamlarla ifâde edilen telif eserlere imza atmış, keyfiyette olduğu kadar kemiyette de Türk Edebiyat ve tefekkürünün yüzünü ağartmış; şiir, tiyatro, hikaye, din-tasavvuf, roman, polemik ve tefekkür sahalarında "kitaplık çapında" eserler vermiş bir velût yazardı...

O, karanlık devirleri aydınlatmış, kendini bütün varlığıyla inancına adamış, "Türk'ün ruh köküne bağlı" nesillerin yetişmesi için çıra gibi yanmış, beyinlere ve gönüllere ışık tutmuş, gençliğe istikâmet vermeyi başarmış, millî kalarak evrenseli yakalamış müthiş bir fikir ve aksiyon kasırgasıydı...

O, mağdurların, mâsumların, mazlumların safında yer aldı, çiğnenen mukaddesat ve unutturulmak istenen millî değerler için mücâdele verdi, her zaman zora tâlip oldu... İslâm'ı müdâfaadan aslâ geri durmadı, emniyet-mahkeme-cezaevi arasındaki baskılardan hiç çekinmedi, fikir kılıcını çekerek fildişi kuleleri tek başına yıkmaya çalıştı... Türk Milleti'nin akıl almaz bir zillet içinde boğulmasına karşı isyan etti; baş koyduğu yolda tatmadığı eziyet, görmediği cefâ, çekmediği çile kalmadı; dûçâr olduğu baskılar karşısında azâmetinden, asâletinden,

cesâretinden, metânetinden ve izzetinden hiçbir zaman tâviz vermedi... O, mahcup tavırlı bir kitleye, zâlimler karşısında nasıl bir mağrur duruş sergilenmesi gerektiğini tebliğ ve temsil eden ser-âzâd bir kahramandı...

O, "Ha tüfeği olmayan asker, ha öfkesi olmayan fikir" diyerek fikirde aksiyon arayan, "aksiyon düşmanı fikir adamı, dişleri sökülmüş ve pençeleri törpülenmiş bir sirk aslanı kadar merhamet telkin edicidir" hükmünün "Çerçeve"sini çizen ve aksiyonerliğini hayata geçirirken;

"Surda bir gedik açtık, mukaddes mi mukaddes
Ey kahpe rüzgâr artık nereden esersen es"

diyen büyük bir davâ adamıydı...

O, İslâm'ı yok sayan, millî değerlerimizi göz ardı eden zihniyete karşı "ciddî, tutarlı ve seviyeli ilk hesaplaşmayı başlatan" korkusuz bir şâir ve mütefekkirdi... O'nun mısraları ilkbahar çiçeklerinin üzerine yağan rahmet misâli gönüllerimize damlarken, nesri de inkârın buz dağlarını bir ağustos güneşi gibi eritti ve "Tarihteki Yobazların" yobazlıklarını ispat etti...

O, herkesin kullandığı kelimelere hiç kimsenin tasavvur edemediği anlamlar yükleyerek çarpıcı nüanslar kazandıran, onlara yeni ufuklar açan, duyguları söylenebilme imkânlarının son haddiyle dile getiren, insan muhayyilesinin müntehâsını zorlayacak ifâdeleri terennüm eden muhteşem bir erbâb-ı kalemdi... Bu yüzden O, isminin müterâdifi olan "Üstad" sıfatını kâmil mânâsıyla hak etmiş, hiç boşluk bırakmadan, hatta taşacak bir biçimde üstad kelimesinin içini bihakkın doldurmuş ve hatta, üstad sıfatı bile O'nu ifâde etmek için yetersiz kalmıştı... Çünkü üstad kelimesi, Hâşim'in ifâdesiyle, "ehliyetin son olgunluk mertebesi" olup "dâhînin bir derece aşağısıydı"... O, üstad kavramını aşan birisi, hakkıyla ifâde etmek gerekirse 'Üstadların Dâhîsi'ydi...

Hülâsâ O; şiirde, nesirde, tefekkürde, hitâbette zirveyi tutan; edebiyatın bir çok sahasında, tiyatro, hikaye, roman, tarih, biyografi, inceleme, deneme, fıkra, makâle ve mizah dallarında, fikrî ve felsefî alanlarda, din ve tasavvuf mevzuunda mühim eserler veren; ilgi çekici bir hayatın, müstesnâ bir sanatın ve çaplı bir şahsiyetin sahibiydi... O, şiirdeki tartışılmaz büyüklüğünün yanında; birçok konuya derin vukûfiyeti olan bir muharrirdi... O, "şiirdeki kudreti ve bir dâvâ adamı olarak samîmiyeti naif taraflarını setreden"; inandıkları ve yazdıkları ile yaşadıkları arasında "kendini arayan" bir insandı...

O; kâbiliyetinin, özelliklerinin, üstünlüklerinin ve dehâsının farkında olan ve bu konuda hiç de mütevâzılık göstermeyen, aksine mütehâkkim olan, kendini beğenen ve kendine güvenen bir insandı... Hayatı boyunca ruhundaki cezbesi hiç eksilmeyen, yüreğindeki coşkusu hiç durulmayan, hitabetindeki hükmedici üslûbu hiçbir şartta zevâl bulmayan, enerjisi hiç tükenmeyen, yazılarında ve özel hayatında da otoriter tavrından hiç taviz vermeyen güç bir adam, hükümranlığını her an hissettiren güçlü bir adam, yaşarken klasik olmuş müstesnâ bir adamdı...

O, inanılmaz medler ve cezirler yaşayan, buhranlar geçiren, fırtınalar atlatan, iç dünyasındaki hafakanları dağıtmak için fikir çilesiyle baş başa kalan nev'i şahsına münhasır bir yazardı... O, insan ve toplumun içinde bulunduğu sıkıntıları, çatışmaları, psikolojik hâlleri, eşyâ ve tabiatın künhüne vâkıf olmak için yaşanan hafakanları, ölüm gerçeği karşısında kulun acziyetini, mustarip "ben"in yalnızlığını, "ben" içinde yaşanan çatışmaları, hesaplaşmaları ve çözüm yollarını gösteren bir tefekkür burcuydu... O; katıksız bir îman şâiri, müstesnâ bir yazar, muhteşem bir sanatkâr, dâhî bir mütefekkir, muazzam bir hatip, gerçek bir münevver, yılmaz bir inanç ve dâvâ âbidesi, ideâlist bir aksiyoner, tâvizsiz bir "Büyük Doğucu" ve başlı başına bir "Mektep Adam"dı...

O, şiirde farklı bir çıkış yaparak çağımızın buhranlarını dile getiren, Yunus'un derûnî sesinin, Fuzûlî'nin yakıcı nefesinin, Nedim'in sevgisinin, Nef'i'nin öfkesinin, Nâbî'nin hikmetli söyleyişinin, Şeyh Galip'in İlâhî aşkının, Zîyâ Paşa'nın hicvinin, Abdulhak Hâmid'in metafizik ürpertisinin, Mehmet Âkif'in dînî duyarlılığının, Yahyâ Kemâl'in tarih şuurunun terkibini yapan ve "Anamızın ağzımızdaki ak sütü" olan güzel Türkçe'mizi çok efsûnkâr bir biçimde "hâlis şiir"le buluşturan ve bu yüzden de "Sultân-üş Şuarâ" unvânını her yönüyle hak eden dâhî bir îman şâiriydi. ...

O, bütün şiirlerini hece vezniyle yazmış, millî veznimize kentli bir muhtevâ kazandırmış; modern şiir ölçüleriyle, insanın kâinattaki yerini, hayatın soylu acılarını, iç âlemin gizli duygu ve ihtiraslarını, ölüm ve ölüm ötesini, madde ve ruh problemlerini, ebedî dünyayı ve "Sonsuz'a varmayı" anlatmıştı...

O, şiirlerinde, "boşluğu ense kökünde" gezdiren insanın "kızılca kıyâmet" kopartarak "öz ağzından kafatasını kusmasını", "kül ettiği can elmasını" terennüm ederken çok orijinal söz gruplarını ve sıra dışı benzetmeleri edebiyatımıza kazandırmıştı...

O, sürekli infilak hâlindeki bir yanardağdı... O, ufuklarımızdaki zifiri karanlığı fecr-i sâdıka çevirecek olan tek istikâmetin Kıble, bu menzile ulaşabilme vâsıtasının "Sonsuzluk Kervanı" ve tek gerçeğin "Mutlak Hakîkât" olduğunu dünyaya haykıran bir volkandı...

O, sadece şâirane hayallerin peşinde olan, depresif tiyatro densizlikleriyle vakit geçiren, sathî düşüncelerle zaman öldüren bir edip değildi... O, öyle bir erbâb-ı kalemdi ki; kalemi sadece ufukları zorlamakla kalmaz, ufkumuzda olup da göz ardı edilenlerle birlikte, ufuk çizgimizin ardındakileri ve Mâverâ'dan gelen lâhutî esintileri de en lâtif ifâdelerle dile getirirdi... O, bilip de farkında ol/a/madığımız güzellikleri, unutturulmak istenen bize ait değerleri, unutulmaz bir biçim ve çok etkili bir tarzda bizlere anlatırdı...

O, İslâm'ın özünü anlayan ve anlatan, yaratılış gâyesini idrâk edemeyen hiçbir muhâkemenin idrâksizliğin ötesine geçemeyeceğini bilen ve bildiren, İslâm'ın topyekûn bir hayat nizâmı olarak kabul edilmesi gerektiğini kavrayan ve kavratan, hayâtın ve ölümün murâkabesini eserleriyle en güzel bir biçimde yapan ve yaptıran, aksiyonsuz bir îmana düşüncelerinde aslâ yer vermeyen, nesillerin muhtaç olduğu fikir yoksulluğunu hayatı boyunca telafi etmeye çalışan ve bütün eserlerinde "olağan"ın ötesine geçerek, "Aşkın" olanla, yâni "Müteâl" olanla irtibâtımızı sağlayan inanç âbidesi bir mütefekkirdi...

O, büyük kalabalıkları teshir edebilen mükemmel bir hatipti... O'nun gür sesi ve müthiş hitâbet gücü dinleyenleri büyüler, gönülleri dalgalandırır, konuya hâkimiyeti, felsefî derinliği ve millî yorumlarıyla muhataplarını etkiler, kısa sürede ruhlara nüfuz eder, meydanları aşka getirirdi... O, tâvizsiz bir kişilikti... Yılmayan bir irâde, tükenmeyen bir enerji, eğilmeden dimdik ayakta duran kendinden emin bir insandı... Gerektiğinde noktasız, virgülsüz hitap etmiş, dur-durak bilmeden yazmış ve söylemiş, rakiplerini yıldırmış bir polemik erbâbıydı... O, taşı gediğine koyan bir nüktedandı...

O'nun hayatından hiç eksilmeyen "tefekkürün çile hâline gelmesi", insanlığın yetiştirdiği çok büyük dâhîlere münhasır bir hâlettir... İşte bu hâlet-i rûhiye bütün ihtişâmıyla; Üstad'ın hayatında, sanatında, ve düşüncelerinde tezâhür etmiştir...

O'nun çilesi, bedeninin çektiği ıstırapların çok ötesinde olan; ruhta, gönülde ve beyinde yaşanan "hafakanlar", "burkuntular", "zonklamalar", "kanlı kıymıklar" ve "mukaddes azaplar"dır... Üstad'ın bedenen dûçâr olduğu sıkıntılar, mücâdele zorlukları, karşı karşıya kaldığı yokluklar, uğradığı haksızlıklar, cezaevinde çektiği çileler; tefekkür çilesine göre bir hiç mesâbesindedir... O, "Allah, ıstırabını çektirmediği şeyin nîmetini vermez" dediği için devamlı çileye tâlip oldu, çile çekti, çileyi tâlim etti... O, bastığı "Kaldırımlar"a, baktığı "Ayna"lara, duvarları yaralı "Otel Odaları"na, ölüm çanından daha acı bulduğu kampana seslerine, kesik çığlıklı trenlere, içinde korku dumanlarının kıvrıldığı bacalara, hülâsâ haricî âlemin her şeyine çile nazarıyla baktı, yağmurda bile "kanını boğan bir ipliğin" çilesini tasvîr etti.. O, çehresinde sayılamayacak kadar çok çile çizgisi olan, çektiği ruh ve fikir çilesini bütün eserlerine yansıtan, çileyi yaşayan, çile içine yeni bir "Çile" parantezi açan ve 79 yıllık çileli bir ömrün "Çile"sini "hayâl kanatları kan içinde" kalarak kaleme alan 20. ASRIN ÇİLE HARMANI'ydı...

O, "hor, öksüz ve büyük" olan bir dâvânın "mukaddes yüküne" bir ömür boyu "rütbe" ve "mal" beklemeden "hamal"lık yaptı... O, "Öz yurdunda garip, öz vatanında parya" durumuna düşürülenlerin kısıl(a)mayan sesi oldu...

O, solan ümitlerimizi yeşertti... Ulvî bir gâyeye yönelmenin mutluluğunu tattırdı bizlere... "Allah yolunun divânesi" olan "Anadolu" insanına; güvenilmesi gerekenle,

yapılması icâp edeni anlatmak için:
"Yol O'nun, varlık O'nun, gerisi hep angarya;
Yüz üstü çok süründün, ayağa kalk. Sakarya!.."
dizelerini haykırdı...

O, bizim her alandaki sancaktarımızdı... O, çilesini çekmediği, bedelini ödemediği bir dâvânın dâvâcısı değildi...
O, "Vîrân olası hânede evlâd ü ıyâl var" demeyen, hânenin vîrân olmasına rızâ göstermeden umrâna imkan olmadığını bilen "bir inanmış insan"dı.. O, Allah demenin yasaklandığı, elifin bile darağacına çekilmek istendiği devirlerde mangal gibi yüreğiyle ortaya çıktı, her türlü tehlikeyi göze alarak sesini yükseltip küfre giden yolların yanlışlığını anlattı... Hayatının hiçbir döneminde zâlimlerin hiddetini çekmemek için kısık sesle yapılan duâların gizli âmincisi olmadı; "Durun kalabalıklar bu cadde çıkmaz sokak" demenin ötesine geçip, zindanları umursamadan insanlığı kurtaracak tek yolun "İlâhî Nîzâm" olduğun en yüksek perdeden ve en gür biçimde haykıran yılmaz bir mücâhitti...

O, inancını yılmadan savunan bir insan olarak sayısız tâkibata uğramış, dokuz defa "Taşmedrese" görmüş, dört yıla yakın bir süre Yusufiyeli olmuş, inancının çilesini çekmeyi şeref bilmişti..Hiç recûliyyet eksikliği göstermemiş, hiç ümitsizliğe düşmemiş, yenilgiyi ve alt edilmeyi aslâ kabul etmemişti:
"Mehmet'im sevinin başlar yüksekte,
Ölsek de sevinin, eve dönsek de,
Sanma bu tekerlek kalır tümsekte,
Yarın elbet bizim, elbet bizimdir,
Gün doğmuş-gün batmış ebed bizimdir..."
diye haykıran, zafere bütün kalbiyle inanan, her zaman ümitvâr olan bir yiğit insandı...

O, ömür boyu "Ölümsüz Gerçek" in peşinden yürüyen, "ağrıyan akıl dişi"nin ilacını arayan, "göklerin kamçısıyla yediği dayaklar" sebebiyle metafizik gerilimler yaşayan, suyun kaynağında susuzluk çeken bir mustaripti... O; İslâm'ın nâmütenâhi ikliminde kendine gelmesiyle, Allah Resûlü'nün izinde doğru yolu bulmasıyla ve Abdülhakîm Arvâsî'nin rahlesinde irşâd olmasıyla "Mutlak Hakîkati" en güzel bir biçimde anlamış ve onun ruhlara sükûnet veren âsûde iklimine vâsıl olmuş bir bahtiyârdı...

O, Anadolu insanının derûnunda -küllenmiş olsa da- bütün saflığıyla yatan İslâm'ın ihyâ edilmesi gerektiğine inanan bir Müslümandı... O, "Yiğit, düştüğü yerden kalkar" "Yitik, kaybedildiği yerde aranır" diyen "hâlis bir Türk"tü... O, "Dışı pırıl pırıl Türk, içi alev alev İslâm; içi dışına hâkim, dışı içine köle" diye târif ettiği gençliğin Anadolu'da yeniden ayağa kalkması ve medeniyet tasavvuru olan bir hareketin yeniden kendi "ruh köküne" sahip çıkması gerektiğine gönülden inanırdı...

O, Batılılaşma maceramızı en güzel bir biçimde ve en basit ifâdelerle anlattı... O, "Benim adım Bay Necip, babamınki Fâzıl Bey" dizesiyle ciltler dolusu bir kitabın anlatabileceği gerçeği; bu kadar yalın, bu kadar çarpıcı ve bu kadar hüküm verici bir şekilde bir mısrada ifâde etti... "Biz Güneş'i ceketimizin astarında kaybettik." diyerek "Batılaşma" çabalarının yanlışlığını ve zilletten kurtuluş çâresinin İslâm Medeniyeti'nde aranması gerektiğini tek cümlede özetledi... Bu günkü geldiğimiz noktayı, üç katlı bir ev sembolüyle, her katın durumunu bir nesle hasrederek târif etti, üç katta 80 yılın tahlîlini en çarpıcı bir biçimde ortaya koydu, sehl-i mümtenî tarzıyla bir mîzân çıkardı ve müthiş bir "Muhâsebe" yaptı...
İnsanoğlunun şu fânî dünyadaki sevinci de, çilesi de elbette gelip geçer, elbette bir gün biter; ama Üstad'ın altın işlemeli "Çile"si asırlar boyu yaşayacak, yeni nesillerin gönül sevincine, fikren istikâmet bulmasına ve "Türk'ün ruh kökünü" yeniden idrâk etmesine vesile olacaktır... Bu sebeple "Meçhûller caddesinin bu kimsesiz seyyâhı"na kimsesiz olmadığını gösterelim... "Vasiyet"inin son cümlesinde: "Beni de Allah ve Resûl aşkının yanık bir örneği ve ardından bir takım sesler bırakmış divânesi olarak arada bir hatırlayınız!" diyen Üstadımıza olan vefâ borcumuzu ödeyelim ve O'na "Vasiyet"i mucibince hediyeler gönderelim... Üstad'ın "Yemeğim Fâtihâ, günde beş öğün" mısraından ilhâm alarak, O'nu hiç olmazsa "arada bir" yâd edelim ve "Fâtihâ"sız bırakmayalım... Cenâb-ı Hakk, Üstâdımıza ganî ganî rahmet eylesin, Peygamber Efendimiz(s.a.v.)'in şefaati O'nun üzerinden hiç eksilmesin; kabri nûr, rûhu şâd, mekânı Cennet olsun... Âmîn...

"GÜLZÂRE NAZAR KILDIM..."

AHMET KAPLAN

"Akıl Defteri"mdeki kayda göre söyleyen "Lâedri..." Yeni nesiller için hemen açıklayalım: Lâedri; herhangi bir sözün veyâ şiirin meçhûl sahibi demek... Diyor ki: "*Cahil kafalarda bütün esrârını kaybeden İslâm, entelektüel bir kafada ne kadar güzeldir...*"

"Gülzâr"dan muradım Dr. Mehmet Güneş'in "**63 GÜLNÂME**" ile terkip eylediği, "**GÜL AŞKIN MİHRÂBIDIR**" isimli yeni eseridir. Okumakla doyulmayan yeni eseri... "Gülzâre nazar kılıp" ikinci cildin sonundaki "**63. Gülnâme**"yi okuduktan sonra anladım ki meçhûl bilgenin sözü bir hakikatin ebedî ifadesi, hattâ hakikatin kendisi... Dr.Güneş'i daha önce neşrettiği "**Medine-i Münevvere**"yi anlatan kitabıyla tanımış, mukaddes beldenin saadet asrından bu yana ruhumuza yayılan kurtarıcı iklimini, zârif üslûbuyla yeniden nakşedişini iftiharla görmüştük.

Mehmet Güneş, "GÜL"e meftûn, gülrîz bir kalem erbâbı... Türkçeye hâkimiyeti bu eserinde de bâriz... Her cümleyi inşirah duyarak okuyor, tuttuğunuz orucun manevî hazzı ile kemâle ermiş Türkçe'nin lezzeti kaynaşınca, "*Kanılmaz bir içim su*"ya, Fuzulî'nin "*Su Kasîdesi*"ne dalıyorsunuz. Kitabın mevzûu "Gül Aşkı" Peygamber Sevgisi olunca, tuttuğunuz orucun bereketiyle beraber bu aşkın gönül erleri ile aranızda manevî bağlar oluşuyor. Yazarın kaleminden çıkan münferit, müstakil gülnâmeler, yaşadığınız mekânla birlikte ruhunuzu da tenvir ediyor...

Her cümlede duyduğum hissiyat böyle...

Diyeceğim odur ki; "*Muhabbetten Muhammed oldu hâsıl // Muhammedsiz muhabbetten ne hâsıl?..*" sualine entelektüel bir kafa ve samimî bir mü'min yürekle cevap ararsanız, Res'ûl'ü Ekrem Efendimizi bir gül goncası ile tezekkür etmenin "zevken idrak"ini duyarak, müstesna kaleminizle okuyucularınıza âdeta gülbang çekersiniz...

Mehmet Güneş bunu mükemmel başarmış, böylece Lâedri'yi de teyid etmiş...

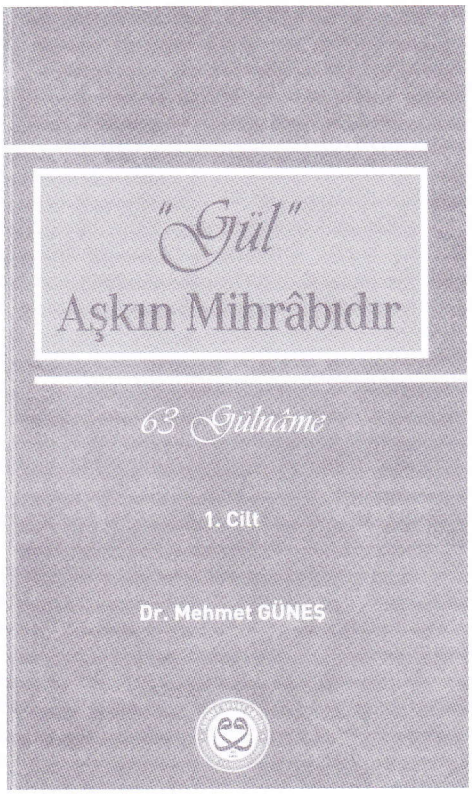

Dinî ve millî edebiyatımızın muhabbet kervanında âlim, şair, mütefekkir, ârif gibi sıfatlarla temâyüz etmiş "cins kafa"lı gönül süvarilerinin terkilerine binen yazarımız, çağımıza onlardan "GÜL"ümüzü anlatan ebedî renkler, dünyâ durdukça şakıyacak sesler taşımış... Bunu yaparken de kendi üslûbunun hususî çizgileriyle yeni sentezlere ulaşmış. Misâlen belirtelim: Câmilerimizde yeşerip filizlenen ulvî ve sade Süleyman Çelebi Mevlidiyle, kırlarda, bayırlarda neşvünemâ olan Yunus Emre'nin "Gül Aşk"ları, Mevlâna ihtişâmının Şeyh Gâlib'e uzanan mutantan lirizmi ile bütünleşerek değişik ve tadına doyulmaz lezzetlerle Müslüman gönüllere akmış... "Muhammed'den hâsıl olan" muhabbet, aklı tanrılaştıran seküler çağımızda, Ebûbekirce bir tavrın, imânın tercümesi halinde Necip Fazıl'la ruh dünyamızda filizlenmiş:

"Gözüm, aklım, fikrim var deme hepsini öldür!
Sana çöl gibi gelen; O, göl diyorsa göldür!.."

Peki "GÜL" nedir?.. Son söz Güneş'in olsun:
"*Gül; ilâhî tecellilerin nûrunu yansıtan güzellikleri, renginin, kokusunun, şeklinin ve sembolize ettiği kavramların müstesna özellikleriyle, Efendimiz'in insanlığa takdim ettiği ulvî değerleri ve bu değerlerin tedâi ettirdiği mânâ manzumelerini en mükemmel bir biçimde vurgulayan çok lâtif ve anlamlı bir simgedir... Yâni çiçekler sultanı gül, Sultanlar Sultanı olan "Gül"ün remzidir."*
Okuyun ki; içinizde "**gül**"ler açsın!..

İletişim adresi: AHMET ŞEVKİ ERGİN KÜLTÜR VE HİZMET VAKFI (AŞK VAKFI)
Taşköprü Mah. Şeyhzade Cad. Şeyh Cami karşısı No:48
66200 YOZGAT
Tel-Belgegeçer:0354 217 5997

Altaylardan Hira'ya TÜRK – İSLAM DOSTLUĞU

MEHMET ŞADİ POLAT
msadipolat@gmail.com

Değerli araştırmacı yazar, mütefekkir azîz ve muhterem dostum Oğuz Çetinoğlu'nun çok çeşitli, zengin kaynak eserler ve titizlikle seçilen kıymetli fikir adamlarının görüşlerini ihtiva eden röportajlar ile mücehhez olarak yeni yayınladığı ve Altaylardan Hira'ya TÜRK İSLÂM DOSTLUĞU adını verdiği eserini dikkatle ve zevkle okudum. Dil ve üslup güzelliğini de ihtiva eden eserin, yayın dünyâmıza kazandırılması aynı zamanda, kitap, Müslüman Türk Milletinin hayatında oluşan büyük bir boşluğu doldurması ve fikir karmaşasının giderilebilmesi bakımından dikkat çekicidir.

Türkiye üzerinde oynanan oyunların doruk noktasına ulaştığı, alt kimlik-üst kimlik, din, inanç ve kültür tartışmalarının, ötekileştirme gibi bizlere uymayan düşünce ve davranışların ayyuka çıktığı, etnik çatışmaların büyük savaşlara yol açtığı günümüzde, milletimizin ihtiyaç duyduğu birlik ve beraberliği sağlamada önemli katkıları olacağına inandığım bu eserin, anlaşılır, kısa öz ve net bilgiler ihtiva etmesi de fevkalâde önemlidir.

"Bilgeoğuz Yayınevi"nden çıkan eserin özünde; biri diğerini tamamlayan, biri diğerinin ayrılamazı olan Türk Milliyetçiliği ve İslâm vardır. İnsan, toplum ve millet kavramı çerçevesinde Türk târihi ve sosyal yapısı ile toplumlar arası ilişkiler, İslâm dîni ve milliyetçilik tahlil edilmiş, Türk Milleti'nin, İslâm anlayışı ile zenginleşen kültürü içinde nasıl yaşadığı ve nasıl yaşaması gerektiği yumuşak üslupla çok güzel anlatılmıştır.

Türkiye'de 1960'lara kadar Türk milliyetçileri, ilgilerini daha çok İslam Öncesi Türk tarih ve kültürü üzerinde yoğunlaştırıyorlardı. Bu akımın en önemli temsilcileri Ziya Gökalp ve Hüseyin Nihal Atsız idi. 1970'li yıllardan itibaren Prof. Dr. Osman Turan, Prof. Dr. İbrahim Kafesoğlu, emekli Albay Dündar Taşer, Prof. Dr. Nurettin Topçu, Prof. Dr. Erol Güngör ve Sosyolog-Eğitimci Yazar Seyit Ahmet Arvasi yazılarında Türkçülüğün İslamiyet'le kaynaşmış bir bütün olduğu gerçeğini vurguladılar.

Belirtilen isimlerin Rahmet-i Rahman'a kavuşmasından sonra İslamî hassasiyeti ağır basan yazarlar ve fikir adamları, kendilerine göre haklı gerekçelerle Türk milliyetçiliği ve hatta Türkçülüğü, Türk kimliğini ve kültürünü unutturmaya çalışıyorlardı. Bir kısmı da bu düşüncelerin yakıcı-yıkıcı ve tehlikeli, hatta çok tehlikeli olduğunu iddia ediyorlardı. 1934 yılında vefat eden Ahmet Naim Babanzâde'nin günümüzdeki temsilcileri, bu iddialarını makale ve kitaplarında ileri sürmeye devam etmektedirler.

Böyle bir ortamda Oğuz Çetinoğlu, iddiasız ve fakat düşüncelerinin, yazdıklarının doğru olduğuna inanmış insanların sâkin ve inandırıcı üslubu ile gerçeklere kapı açıyor. İslamiyet ile Türkçülüğün birbirinin karşıtı veya alternatifi olmadığını, birbirini tamamlayan unsurlar olduğunu ortaya koyuyor. Çetinoğlu'na göre İslamiyet bizim vazgeçilmezimizdir. Türkçülük, Türk milletini; dini, dili ve kültürü ile birlikte sevmektir. Türkçülük ve İslamiyet'in bir arada bulunması; milletimize huzur, güven ve güç kazandıracaktır.

Yazar; bir sosyolog değildir. İdeolog da değildir. Ancak tahlilleri derin ve millî-manevî değerlere bağlılığı ideolog katılığında.

Kitapta yeni bir düşünce akımı ortaya konulmuyor. Olması gereken, daha doğrusu mevcut iken dış etkenlerle ve dış etkenlerin içerideki temsilcileri marifetiyle bozulmaya çalışılan düzen, yalın bir dille, kötü niyetlilere anlatılıyor. Millî ve manevî yaklaşımlarından biri diğerinden ayırt edilmeksizin ikisi bir arada merkeze yerleştiriliyor.

Devlet adı verilen siyasî yapı, bir milletin topyekün değerlerini ayakta tutmak, geliştirmek maksadıyla inşa edilir. Bu değerlerden biri ihmal edilirse, sıkıntılar doğar. Devlet kurulduktan yıllar sonra değerler arasında tercihler yapmak mümkün olsa bile, gereksiz ve hatta tehlikelidir. Değerlerin tamamı ihmal edilirse devlet, kuruluş felsefesinden uzaklaşır, meşruiyetini kaybeder.

Modernizmi ve batılılaşmayı, ideoloji olarak benimseyenler, tehlikeli yolda olduklarını, Türk-İslam Dostluğu isimli eseri okumakla anlayabilirler.

Anlayışların, zevklerin, alışkanlıkların... her şeyin değiştiği bir çağda yaşıyoruz. Çetinoğlu iddia ediyor ki değişmezlerimiz de bulunmalı: Onlar; inancımız ve kültürümüzdür.

Özetle kitap; kendimiz kalarak gelişmeyi öneriyor.

Kitabın en önemli özelliği de; dinle kavgalı olan milliyetçileri, Türkçülükle barışık olmayan dinî hassasiyet sahiplerini... her iki gruba da saygıda kusur etmeksizin, kimseyi aşağılamaksızın, dil hüneri, kalem efendisi inceliği ile ve sevecen fiskelerle uyarmasıdır.

Yazar; İslamî hassasiyet sahipleri ile millî değerlerine bağlı insanlarımıza tek bir hedef belirliyor:

En az 4.000, kimilerine göre de 10.000 yıllık kültürümüzü, 1.400 yıllık Müslümanlığımızı kaynaştırmak, pekiştirmek, geliştirmek.

Sözünü şöyle bağlıyor:

Huzur bundadır. Güç bundadır. Güven içerisinde olmak bundadır. Fert olarak, millet olarak, devlet olarak itibarlı olmak bundadır.

Esere takdim yazıları yazan Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş ve Prof. Dr. Turan Yazgan gibi ben de Oğuz Çetinoğlu'nun kitabının okunmasını hararetle tavsiye ediyorum.

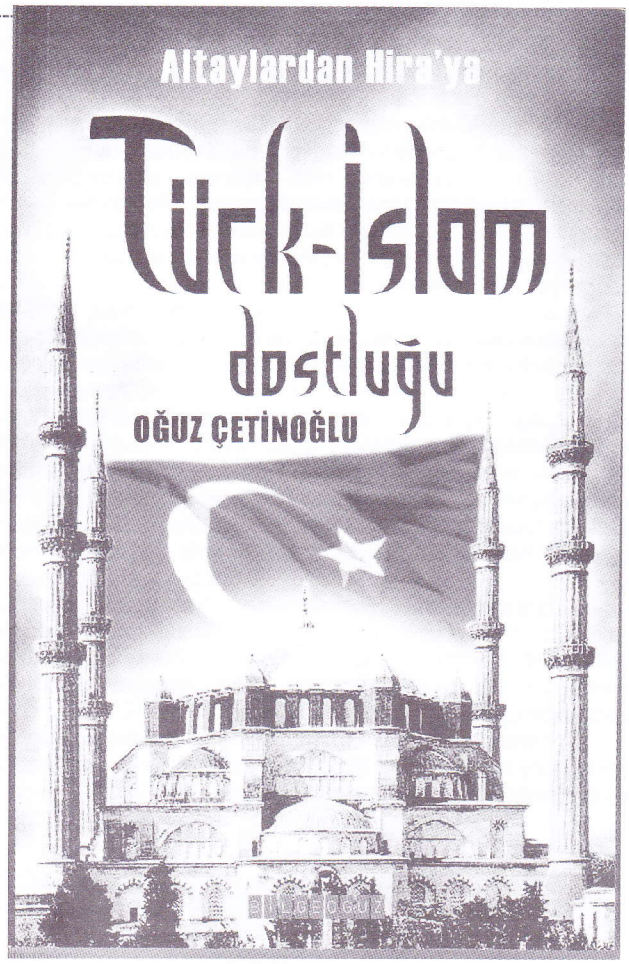

BİLGEOĞUZ YAYINLARI: Alemdar Mahallesi, Molla Fenari Sokağı Nu: 41/A Cağaloğlu, İSTANBUL. Telefon: 0.212-527 33 65
e-posta: bilgi@bilgeoguz.com.tr / oguzhancengiz@gmail.com
İnternet adresi: www.bilgeoguz.com.tr

ÇİZGİLERİ UZAK UMUTLUYDU

ANDAÇ

Andaçhanede şahit olduğum yaşam hikâyeleri, yaşandıktan sonra birer Andaç olup, gönül arşivimde yerlerini aldıklarında unutulur giderdi. Bazen de bu ezgilerin kahramanları, şu veya bu biçimde karşıma çıktığında, kendilerini unutmama fırsat vermedikleri de olmuştur. Yazıma konu olan, bunlardan sadece biri....

Karaalioğlu parkından, körfezi ve karşı kıyısında yükselen Bey Dağları'nı seyrederseniz, Antalya'nın zevkine doyum olmaz ayrıcalıklarından birini yaşadığınızı görürsünüz. Güzel bir günün ilk saatlerinde, ben de aynı duyguları yaşayarak, bu şehirde olmanın hazzını yüreğimde duyuyordum. Hıdırlık Kulesi'ne doğru keyifle yürüyorken o kadını birden karşımda gördüm. Anıların beni 15 yıl öncesine götürmesinin şaşkınlığından öte merakıyla; "nasılsın?" deyivermiştim. Tebessüm ederek; "Eh!.. İşte..." diyerek beni karşıladı. Görmeyeli bir hayli çökmüştü. Karnı davul gibi şişmiş, elinde bir torba dolusu ilaçla, eskisi gibi yaşamını zorla sürüklediğini görebiliyordum.

Yakınımızdaki çay bahçesine oturduğumuzda, çaylarımızı beklerken, ona hediye olarak verdiğim kolyeyi boynunda gördüğümü fark edince, eli kolyesine giderek; "Biliyor musun şimdiye kadar bana hiç kimse hediye vermemişti. Hatırlar mısın teşekkür bile edememiştim. Onu hiç çıkartmam" dediğinde karşılıklı gülümsedik. Çayını yudumlarken onu inceledim. Yorgun görünüyordu. Sağlığının yerinde olmadığını, yüzündeki yaşam çizgilerinin, eskisinden de daha derinleştiğini görebiliyordum. Geçmiş hızla gözlerimin önünden geçiverdi. Bir nefes dinlendikten sonra, güvensiz yaşayışının suskunluğuna ara vererek anlatmaya başladı. Hâlâ takma adı olan Suna'yı kullanıyormuş. Evliliği sakin bir şekilde devam ederken, talihsizliği onu hatırlamış olacak ki, kocası köyüne dönüp oraya yerleşme kararı aldığını, ama kendisini ailesine kabul ettirmeye cesaret edemediğinden dolayı ayrılmak zorunda kaldığını söyledi. İçimin yandığını hissettim. İlk evliliğinden olan çocuklarını merak etmiştim. İkisinin de evlenmiş olduğunu, arada bir iyi haberlerini aldığından bahsederek, onlardan uzak durduğunu söyledi. Devamla; "onlara ne verebildim ki ne bekleyeyim?!..." dediğinde sesinin karıncalaştığını fark ettim. Yaşadığı bütün zorluklara rağmen ayaklarının ucu, kesişen karmaşık yollarına inat, onu geçmişinin karanlık süfli yaşantısına sürükleyemediğini görmek beni memnun etmişti. Şimdilerde yeni bir evliliğin arifesinde olduğunu, bir aksilik olmazsa Trakya'ya yerleşeceğini umut ediyordu. Dinlenmişti. Kalkarken; "dualarım seninle" diye uğurladım. Yalnız kaldığımda düşüncelerimin beni geçmişe götürmesine fırsat vererek dalıp gittim.

İş yerimin yanındaki pansiyonun önünde onu ilk defa gördüğümde boş gözlerle gelip geçenleri seyrediyordu. Arada bir dükkânın önüne gelir takıları, hediyelikleri seyrederek vakit geçirirdi. Dışarıdaki tezgâh üzerinde duran, gümüşle çevrelenmiş kehribar bir kolyenin önünde daha fazla kaldığını biliyordum. Karanlık basarken de kendi bilinmezine doğru gözden uzaklaşıp kayboluyordu. Günlerce hep aynı sahneler tekrar edip durdu.

Bir gün beğendiği o kolyeyi, yerinden çıkartıp boynuna taktı ve kapının önünde dikildi. İçeri davet ettiğimde tereddüt edip; "doğru olur mu?" dediğinde şaşırmıştım. İçeride oturan gençlerden çekindiğini zannederek onları dışarı çıkarttım. Sıradan birkaç kelimeden sonra: "hadi anlat bana hikâyeni" dedim. Konuşmaya ihtiyacı olduğu her halinden belliydi.

Antep'te kötü giden evliliğin sonunda, yetimhaneye çocuklarını bırakıp, meçhul bir yolun karanlık yüzüne doğru çıktığı yürüyüşünü anlatarak söze başladı. Böyle başlayınca arkası kim bilir nasıl gelecekti. Geldi de... Yalnızlık denilen hazin gerçeği, çok öncelerinden beri yanında gezdirdiğinden bahsetti. Bunalmışlığının işaretlerini kollarındaki jiletle kesilmiş çizgilerinde görebiliyordum. Ben dinledikçe o anlattı, o anlattıkça ben gerildim. Cevabını tahmin ettiğim suali sormadan edemedim. "Şimdi ne yapıyorsun?" Sözleri biraz dolandırdıktan sonra cevabı beklenen gibi oldu. "Karanlık ilk önce benim dünyama çöker, kuytularda dolanırım. Gece benim gibilerin kısalan yolunu aydınlattığını biliyorum. Ben o karanlığın içinden, aldatan ışıkların olduğu yerlere gider, benim gibi yaşayan ölüleri görürüm. Gündüzleri ise gerçeğimden saklanırım. Senin anlayacağın mekânlarda heriflere ne kadar içki içirtirsem, o kadar kazanırım." Bir an durdu, sonra oldukça zorlanarak; " bazen de onların gönlünü yaparım" diyerek sustu. Yaşamın onu, bir bulut gibi şekilden şekle soktuğunu görebiliyordum. Mahcubiyeti duruşundan belliydi. Elle tutulacak bir umudu olmadığının da farkındaydı. "Savaşta ahlâk yoktur." Sözünü doğrularcasına, kendi savaşında bu düsturun yanından istemese de geçiyordu. Yargılayamazdım. "Mümin kardeşine ait sevmediğin bir iş duyarsan, onun için özür bulmaya çalış. Bulamazsan 'belki benim anlayamadığım bir durum vardır' de ve özrü kapat" diyen Yunus EMRE'nin deyişini hatırladım.

Karşımızdaki kişinin bizim bir yansımamız olduğunu düşünmeden edemedim. O kişide gördüğümüz ve beğendiğimiz

nitelikler, bizde de olan ve daha da güçlendirmek istediğimiz niteliklerdir. Bunun tam aksi olan, o kişide hoşlanmadığımız, kabullenemediğimiz davranışlar, tavırlar da, bizim üzerinde durmamız gereken yönlerimizdir. Kendi varlığımızda aynı gücü veya güçsüzlüğü hissetmezsek, karşımızdaki kişinin iyi veya kötü niteliklerini yargılamamız bir şey ifade etmezdi. Böyle bir seçimi yapma kararını kendisi mi verdi, yoksa şartlar mı zorladı bilinmez. Kendi kişiliğinde her türlü değişikliği yapma hakkına sahipti. Tabii ki sonuçlarına katlanmak şartıyla... O da zaten böyle yapıyordu. Peygamber efendimiz; "mümin müminin aynasıdır" dediği için "ne diye aynadan yüz çeviriyoruz" diyen Mevlana'nın sözünü düşünmeden edemedim.

Bir ara para biriktirip çocuklarını tekrar geri alma umudunu beslediğini söyledi. Bazı şartlarda umudun, kötülerin en kötüsü olduğunu, zira işkenceyi uzattığını söylemek istedim ama söyleyemedim. Umut şimdilik omuzlarında taşınması zor ağır bir yüktü. Devam etti: "Yani senin anlayacağın ödenmemiş ayıpları yaşıyorum, herkesten gizliyorum onları. Şimdi sana niye anlattım onu da bilmiyorum. Kimseye bir şey anlatmam. Başka türlü gözyaşlarımı silmek isteyenleri çok gördüm, bilirim" dedi.

Yaşayışının derin izlerini, alnındaki çizgilerle, kolundaki çizikleri yarış ettircesine vazgeçilmez takıları gibi vücudunda taşıyordu. Aslında yüreğindeki yaraların izlerinin çok daha derin olduğunu bilmek için kâhin olmaya gerek yoktu... "Başka bir çıkış yolu yok mu?" Diye çekinerek sorduğumda, soruma soruyla cevap vermeyi seçti. "Varsa sen söyle" diyerek ayaklandı. Bu güne kadar çok kapıları zorladığını söyleyerek gitmeye hazırlandı. Takmış olduğu kolyeyi "sonra gelir alırım" diyerek çıkartırken mani oldum. Hediye olarak kabul etmesini istedim. Sevindiğini bile belli edemedi. Geldiği gibi sessizce uzaklaşıp giderken, günümün üzerine de bir çizik attığının farkında bile değildi.

İnsan sormadan edemiyordu. Yaşam içinde yaptığımız hataların sonuçları, bu kadar ağır mı olmalı?!... "Herkesin kaderi, kendisi için biçilen bir kaftandır" sözünde olduğu gibi yaşam gömleğini kendi giymiş, zorlu yola kendi evinin önünden başlayarak çıkmıştı. Evet... Sınavı oldukça zor görünüyordu. İnsanın her düzeydeki sınavı, onu geçene kadar tekrarlanacaktı herhalde... Sadi Şirazi'nin "hepiniz kendi ayıbınızın hamalısınız, başkalarının kusurlarını kınamayınız." Diyen sözü kulaklarımda çınlıyordu.

Bir hafta kadar görünmedi. 1995-96 sezonunda turizm Kalaiçi'nde oldukça canlıydı. Geç vakitlere kadar iş yerim açık olurdu. Gece yarısından sonraydı, birden dükkâna daldı. Durumu iyi görünmüyordu. Oyalanıyor, pansiyonuna gidemiyordu. O gün para kazanamamış, pansiyon sahibinin eve gitmesini kolluyordu. Bir an evvel yatıp, umutlarını uyutmak, günü bitirmek için sabırsızlandığını fark ettim. Karnı açtı. Isıttığım çorba ile karnını doyurdu. Pansiyondaki gece bekçisinin daha insaflı olduğunu söyledi. Sonraları buna benzer durumlar sık sık tekrarlanır oldu. Bir gece onu karşıma alıp; "bu böyle olmaz, başka bir çıkış yolu bulmalısın. Hiç evinde kalabileceğin bir arkadaşın yok mu? Yoksa ara...Hem ona ev işlerinde yardımcı olabileceğini söylersin" diyerek en olmaz yerde, yeni bir hedef vermeyi istedim. Kim bilir belki de vakti gelmişti!...

Bayrama birkaç gün vardı. Akşam üstü çıkıp geldiğinde bayram şekeri tadında müjdeyi verdi. Arkadaşının biri kocasını ikna edip onu yanına almıştı. Adamın erkek kardeşi olan birisiyle aynı odayı, ortasını perde ile ayırıp kullanıyorlarmış. Birkaç ay ortalarda görünmedi. İş yerime son defa geldiğinde, yaşadığı bir olayı açıklaması için yardım istedi. Bir gece eve geldiğinde, yatağının üzerinde, yeni alınmış hanım iç çamaşırlarının serili olduğunu görmüş, onun ne manaya geldiğini öğrenmek istemişti. Bu kadar saf aklıyla, yolda nasıl yönünü bulabiliyordu bilmiyorum. Hoş savrulup gidenin yönü mü olurdu?... Adamın ne iş yaptığını sordum. İnşaatlarda badana yapıyormuş. "Sence ekmek yedirebilir mi?" dediğimde, bir an düşündü; "eh!.." dedi. Sunabileceğim tek önerinin vakti geldiğini düşünerek; "o adam seninle evlenmek istiyor. Hadi, herkesin ağzının kokusunu çekeceğine, birinin ağzının kokusuna razı ol." Dediğimde düşüncelere daldı. "Olur mu acaba!..." diye kendi kendine mırıldandığını gördüğümde ümitlendim. Kim bilir belki de sınav sona ermişti. Zira yaşadığı o süfli hayattan onun da memnun olmadığını biliyordum. Yanımdan ayrılırken düşünceliydi. Yaşamından ödünç aldığı gecenin içinde kayboldu.

Uzun müddet onu görmedim. Unutup gitmiştim. Bir sabah iş yerim için, eksiklerimi tamamlamış dönüyordum ki sokağın köşesinden çıktığını gördüm. Beni görünce durdu. Başını örtmüş, günlük bir kıyafetle ve gülümseyen yüzüyle -ilk defa güldüğünü görüyordum- karşımdaydı. "Nasılsın, çorba kaynıyor mu?" diye sorduğumda her zamanki gibi; "Eh!... İşte" dedi. Sevinmiştim. Bundan sonraki hayatının bir anlamı olacağına inanıyordum. Yalnızlar meydanında, tek başına oynadığı oyunu sona erdirmesine, küçük de olsa katkımdan dolayı mutlu bir şekilde yoluma devam ettim. Af için kalkan ellerin, edilen duaların, tekrarlanmadığı müddetçe kabul göreceği bir iklimin içinde nefes aldığını görmek çok hoştu.

Onu bir daha görmedim. Sadece bir gün yaşlı bir çiftin onun tarafından gönderildiğinde, iyi olduğuna dair haberini almıştım. Belçika'da emekli olan karıkoca, emekli parasıyla Antalya'da bir mülk alma peşindeymişler. Tanıdıkları kimse yokmuş. Suna nedense onları bana göndermiş. Yardımcı olmam ricasını, ikiletmedim. İş yerimin sahibini aradım. Gönderdiği araba ile onları yazıhanesine aldırdı.

Ertesi gün yaşlı çift yanıma geldiklerinde, nedense boynu bükük mahzun bir duruşları vardı. "Bir yer bulabildiniz mi?" diye sorduğumda: Adam başı önünde, ellerinin parmaklarını birleştirip, yere doğru sallayarak sessizce cevap vermeyi seçti. Sebep olduğum için içten içe seviniyordum. Tuhaf bir şeyler vardı. İşaretle Kaleiçi'ni belirttiklerini anlamıştım. "Nereden aldınız?" diye tekrar sorunca, konuşmadan el yine yeri işaret ederek sallandı. Aynı sokaktan olmasına sevinerek; "bu sokaktan mı? Ne güzel komşu oluyoruz" dediğimde, merakla neresi olduğunu öğrenmek istedim. Son defa parmaklar yine yeri işaret ederek sallandı...

İş yerimin mülkiyetini almışlardı. Sebep olduğum halde teşekkür bile edememişlerdi. Bana bir türlü zararları olduğu için üzüldüklerini anlıyordum. Bense şaşılacak bir sakinlikle onları teselli ettim. Bir ay sonra, oranın yıkılıp, pansiyon yapılmaya başlandığını, pipomu tüttürerek seyretmiştim.

Yeteri kadar anılar arasında dolaştıktan sonra, maziden dönerek çayımı bitirmiş ve Kaleiçi'nin dar sokaklarından geçerek eski iş yerimin önünden, limana doğru indim.

TAMGA

ALİ DEMİREL

Bu sözcük en eski Türkçe sözcüklerden biri, kullanılış amacı ve anlamı itibariyle de insanlık tarihinin en eski sözcüklerinden biridir. Tamga, her ne şekilde olursa olsun, nasıl kullanılırsa kullanılsın; anlam itibariyle farklılaşma, farklılaştırma amacını güder. Tamgaların günümüzde kullanımları ve etkileri açısından vahim hatta çok vahim sonuçlar doğuran ve de doğuracak olan bazı uygulamalarını, özellikle gençlerimizin dikkatine sunarak uyarıda bulunmak için bu konuyu kaleme almak istedim. Esasen anlatmak istediklerimi beş-on tümceyle veya yarım sayfalık bir yazıyla anlatmam mümkün. Ancak biliyorum ki; insanlarımız, özellikle de gençlerimiz yanlış eğitim sistemimizin sonucu olarak, bilinmesi gereken pek çok konuda cahil bırakılmışlardır. İşte bundan ötürü tamga ile ilgili özet bilgiler verdikten sonra son söyleyeceklerimi söylemek istedim.

Tamgalar, tarihler boyunca kişilerce, kurumlarca, devletlerce ve milletlerce kendilerine özgü olarak kullanılagelmiştir. Bir de kutsal değerlerin ve dini amaçların simgesi olan tamgalar vardır ki bunlar gerçekten temsil ettikleri kutsallıkları günümüze kadar taşımışlardır ve taşıyacaklardır.

Kişilerce kullanılan tamgalar genelde ünlü kişiler, ünlü devlet insanları ve çok başarılı ordu komutanları tarafından kullanılan tamgaları içerir. Tarihte büyük Türk başbuğlarının özel tamga ve mühürleri hep olmuştur. Eskilerden bir örnek vereyim;

gâvurların 'Amazon' dedikleri ünlü savaşçı analarımızdan bir baş komutan'ın (Anatarkan), Sarmatlara yönetici olduktan sonra kendi adına bastırdığı gümüş para üzerindeki 'Tarkan' tamgası (gavurlar bu tamgaya 'Tarkandamos' diyorlar) çok önemli tarihi kişice tamga belgesidir. Türk uygarlığının bu geleneği doğrultusunda Osmanlı padişahlarının her biri kendine has özel tamga (Tuğra) kullanmışlardır. Kişice tamgalar günümüzde daha da yaygınlaşmıştır; bazı kişilerin kullandıkları özel mühürler hatta her kişinin kendisine has imzası dahi kişice tamgalardır.

Milletler kendilerine özgü tamgaları, millet oluşlarından itibaren kullanmışlardır. Bir milletin çeşitli tarihlerde kurmuş olduğu devletlerin kendilerine özgü tamgaları olsa da milletin özel tamgaları hep millet tarafından muhafaza edilegelmiştir. Türk Milleti'nin pek çok uygarlık tamgası vardır. Çeşitli hayvan motifleri, duygusal anlamı olan şekil ve renkler, kutsallık atfedilen çeşitli motifler hatta abc imgeleri, dokuma desenleri (halı, kilim, zili ve basma-yazmalarda olduğu gibi) olarak kullanılmıştır. Söz konusu tamgalardan bazıları, binlerce yıl önce dokunmuş ünlü (kazılar sonucu kurganlarda bulunan) Pazırık halılarında çok renkli ve çok desenli olarak yer almaktadır. O zamanda kullanılmış olan desenler günümüzde dahi Anadolu'da, Asya'daki Türk ellerinde hatta Amerika kıtasındaki Kızılderililerce hâlâ kullanılmaktadır. Orta Asya'daki kurgan kazılarında bulunan mumyalarda görülen dövmelerde Türk uygarlığına ait çeşitli tamgalar, harf ve hayvan motifleri görülmektedir. Günümüzde bile bazı Türk kadınları yüzlerine kadim Türk ABC sindeki harflerden dövmeler yaptırmaktadırlar. Söz konusu dövmeleri yüzlerinde taşımakta olan yaşlı kadınlar günümüzde de var (Mardin Kızıltepe Bozhöyük yöresi kadınlarında Göktürk harfli dövmeler- Dr. Mehmet HAZAL Dicle Ün. Fen. Ed. Fak.). Bazı tamgalar; para üzerine basılmış, mezar taşlarına işlenmiş, büyük kayalara çizilmiştir. Bazı durumların kısaca anlatılması ve anlaşılması için kullanılan işaret tamgaları zaman içinde kadim 38 imgeli Türk ABC sinin oluşmasını sağlamıştır. Türklerin kurmuş oldukları her devletin kendine has tamgası olmuştur: Turıya kentinin, dolayısıyla Turıya devletimizin 2 cm çapındaki ünlü mühür tamgası, Göktürk İmparatorluğunda kurt, Selçuklu İmparatorluğunda çift başlı kartal, Osmanlı İmparatorluğunda üç hilâl, devletin ve bayrağının tamgası olmuştur. Yine Göktürk imparatorluğuna ait devlet parası üzerinde üç adet ay-yıldız damgası olduğu gibi...

Gelelim kutsallık ifade eden tamgalara: Şimdi yazacaklarım da Türk milleti ile ilgili olacak çünkü; bütün göstergeler, Türk milletinden ve Türk uygarlığından daha eski bir millet ve uygarlığın olmadığı yönündedir. Tek Yaratıcı, onun Yalavaçları = peygamberleri (Bazı Türk lehçelerinde 'Yalabaç veya Yalvaç) ve insanlığa gösterilen doğru yolda gidenleri simgelediğine inanılan AY-YILDIZ (Batini-ezoterik bilimine vakıf olanların bu konuda daha ayrıntılı olarak gerçeklerin bilincinde oldukları sanılmakta!), yine insanlığın derin kökenini simgeleyen bozkurt, daha alt seviyede anlamlar yüklenen haç ve gamalı haç gibi imgeler kutsallık ifade eden tamgalardandır. Sırası gelmişken söyleyelim. Haç ve Gamalı haç birer Türk tamgasıdır. Her ikisi de daha İsa Peygamber dünyaya gelmeden kullanılmaktaydı (Yard. Doç. Dr. Tahsin PARLAK'ın araştırmaları)... Her neyse. Ay-yıldız'dan önce kısaca Bozkurt tamgasına değinmek istiyorum. Bozkurt tamgası çok eski tarihlerden beri kullanılmıştır ve Sirus yıldızının simgesi olduğu bilinmektedir. Kadim Çin inancında; Sirus yıldızı 'Göksel Saray'ın bekçisi, 'Göksel Kurt' olarak nitelendirilir. Çinlilerden daha önceleri ise Kadim Köktürk kültüründe aynı yıldız için 'Gök Böri' veya 'Börteçene' denirdi. Batı kültürünün önemli bir öğesi olan okült temel anlayışlarının ezoterik bilgilerinde Sirus yıldızı çok önemli bir yere sahiptir. Eski Mısır inancındaki yeri malum. Böylesi gelişmiş kültürleri bırakın; Afrika'daki Dogon kabilesi mensuplarının, Sirus yıldızının çift yıldız olduğunu bildikleri Fransız araştırmacılar Marcel Griaule ve Germaniae Dieterlen tarafından tespit edilmiştir (Sirus'un çift yıldız olduğu ancak gelişmiş cihazlarla görülebilmektedir). Anlaşılacağı gibi simgesi kurt olan Sirus yıldızı insanlık için ezelden beri çok önemli olmuştur. Bu yıldıza neden bu kadar önem atfedildiği halâ tartışılan bir konudur ve bu durum boşuna değildir. Belki de bu yıldızın inanç bazında böylesine öne çıkartılmasından ötürü, Sirus yıldızının da Allah tarafından yaratıldığı mealinde ayet gelmiştir (Necm suresi 49, Şİ-RÂ yıldızı = Araplarda Sirus yıldızının adı). Bu yıldız ile ilgili çeşitli söylence ve görüşler, (ezoterik-batini bilgilerle ilgilenenler tarafından) her ne kadar çeşitli şekillerde açıklanmaya çalışılsa da günümüzde gizemini halâ korumaktadır. Türk milletinin hiçbir zaman Sirus yıldızına ve onun simgesine tapmadıkları bilinmektedir. Ama neden o yıldızın simgesi olan Bozkurt tamgasını kullandıkları halen bilinmiyor.

AY-YILDIZ'a gelince: Bu tamga yaygın söylenceye göre, savaşta şehit edilen Türk askerinin dökülen kanına, gece ay ve yıldızın şavkı düşmüş... Şeklindeki izahın doğru olması bile bu konudaki gerçeğin ufak bir kırıntısı sayılabilir. Bu tamga çok çok eski ve anlamı da çok çok kutsaldır. Ne kadar eskidir'in cevabı için iki örnek vereyim: Günümüzden 1500 (binbeşyüz) yıl önce Göktürkler tarafından basılmış olan paranın üzerinde ay-yıldız var! Göktürk parasının üzerine basılan bu tamga hemen o gün mü akıllarına geldi!? Elbette Türk Uygarlığının derin köklerinde var olan bir tamgayı kullandılar. Ne kadar zaman önce derseniz, işte size günümüzde ortaya çıkarılan bir başka gerçek daha: Batılılarca ikinci dünya savaşı sırasında Çin üzerinden uçmakta olan bir uçaktan tespit edildiği ifade edilen Türk piramitleri var. Yüz kadar olan bu piramitlerden en büyüğü (Mısır'daki büyük piramitten daha büyük ve yüksek) olan Beyaz Piramit'te bir araştırma yapıldı. Söz konusu piramit orta Çin'de Şaansi eyaletinin başkenti Şian şehrinin 100 Km. yakınında. Araştırmacı Oktan KELEŞ yaşlı bir Çinlinin rehberliğinde Beyaz Piramit'in içine girmeyi başarır. O piramitleri gezmek için çok zor izin alınabildiği, hele fotoğraf çekmenin yasak olduğu o yerlerde yapılan inceleme ve araştırma inanın çok önemli... Araştırmacımız Piramit'in içine girdiğinde 2 metre boyunda bir mumya görür (Mumyalama kültünün, dünyaya Türkler tarafından yayıldığı düşüncesi yaygın kanaat halindedir). Ve mumyanın hemen yanında granitten yapılma 3 metre kadar boyunda bir heykel vardır. Heykelin başının üst tarafında boynuza benzer bir çift obje vardır. Heykelin kafasının ortasında bir AY-YILDIZ tamgası!!! Vardır. Yine heykelin yanıbaşında kucağında çocuk olan bir kadın heykeli vardır. Ayrıca, kayanın üzerinde Ay-yıldız ve Bozkurt tamgası vardır.

Araştırmacı Keleş, adeta donup kalmıştır. Çinli yaşlı

rehber, "yeter artık hemen buradan çıkmalıyız" diyerek Keleş'i sıkıştırmaktadır. Aslında Piramitte daha görülmesi gereken yerler vardır, Çinli ihtiyar bunu kendisi söylüyor ama çıkmakta da ısrarlıdır. Sonunda çıkarlar ama Sayın Keleş bu defa ısrarcı davranır; o çift boynuz tolgalı ve de Ay-Yıldızlı heykelin kime ait olduğunu ısrarla sorar. Yaşlı Çinliden aldığı cevap: "O sizin atanız Oğuz Kaan'ın temsili suretidir." !!!!. Alman araştırmacı yazar Hardwing HAUSDORF'un söz konusu piramitte araştırmalar yaptığı ve bir çok meteryali topladığı bilinmektedir... Bu Türk Piramit'inin günümüzden yaklaşık 5000 (beşbin) yıl önce yapıldığı belirtilmektedir. Piramit'teki ay-yıldızın hemen o zaman, Piramit yapılırken ortaya çıkmış olacağını sanmam, daha eskilere dayanan bir tamga olmalı. Kutsal AY-YILDIZ tamganın ne kadar eski olduğu konusunda sanırım bir fikir oluştu... Söz konusu Piramit'i bizzat (kısmen de olsa) gezip gören Sayın Oktan Keleş'in bu konuda vardığı sonuç: "Tarih yeniden yazılmalı" diyor... Kızılderililerin de öteden beri AY_YILDIZ tamgası kullanıyor olmalarına ne demeli?

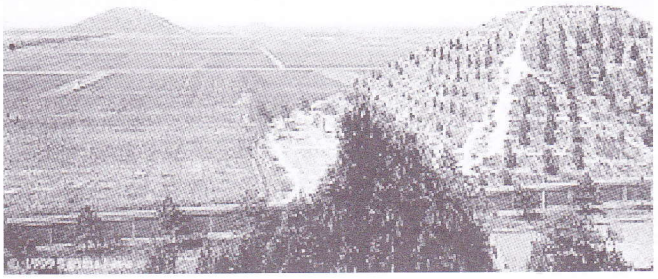

ÇİNDEKİ TÜRK PİRAMİDLERİ

İşte 'TAMGA'nın kısaca tarihi böyle. Derken 1800 lü yıllarda yeni gelişmeler oldu. Amerika kıtasına Avrupa'dan göç edip gidenler, çeşitli işlerin yanı sıra hayvancılık da yapmaya başladılar. Büyük çiftlikler ve sürülerle hayvanlar oluşunca bazı sorunlar da çıktı; hayvan hırsızlıkları ve başka kişilere ait hayvan sürülerinin kırda birbirine karışması olaylarından sonra her çiftlik sahibi kendine ait hayvanları, dağlamak suretiyle özel tamgalarla işaretlemeye başladılar. Zamanla hayvan alıcıları, hangi çiftliğinin malının daha besili olduğunu seçerken tamgalar önem kazanmaya başladı. Böylece ticari manada tamga (gavurcası 'marka') uygulamaları yaygınlaşmaya başladı.

Ticari anlamda tamgalama öylesine yaygınlaştı ki insanlar, ihtiyaç satın almaktan ziyade marka satın almaya başladılar. Üretilen mal ve hizmet dalında tamganın önemi çok çok arttı. Mal ve hizmet üretimi yapan her kuruluş tamga (marka) kullanmak zorunda kaldı. Tamgalarla kazançlarını artıma yoluna gidenler; bir figür, çeşitli renk ve şekillerde yazı hatta geometrik şekiller kullanarak dikkat çekmeye çalışmaktalar. Tamgalar arasında sanki savaş yapılmaktadır. İnsan benliği (egosu-nefsi) yönlendirilmeye, aldatılmaya müsaittir. Çeşitli reklam vasıtalarıyla insanların özgür iradesine hakim olma, hatta piyonlaştırma amacına yönelik, tinsel ve duygusal girişimler yapılmaktadır. Bu reklam çalışmalarında ahlaki değerler ve sağlık ile ilgili ortaya çıkan ve çıkacak sorunlar göz ardı edilmektedir. Bunları engellemesi gereken yasa yapıcı ve uygulayıcıları da firma sahipleri tarafından, şu veya bu şekilde etki altına alabilmektedirler.

Günümüzde de bütün devletler kendilerine has, uluslararasında tanınıp kabul edilen tamgalar kullanmaktalar. Her devlet kendi tamgasını bir bez üzerine renk ve şekil olarak basmakta ve bunların adına bayrak denmektedir.

Çeşitli konu, inanç ve değerler için pek çok tamga kullanılmaktadır, burada bunları sayıp sıralamak hem çok zor hem de gereksiz. Amaa!!! Öyle bir tamga var ki, onu ele almazsam hiç olmaz! Son günlerde bazı yerlerde, bazı gençlerin giysilerinin üzerinde tek göz resimden ibaret olan tamgalar gördüm. Bu tek göz tamgası çoğu kez bir piramit ve onun üzerinde ışık saçar şekilde resmedilmektedir. Batini (gavurcası ezoterik) bilimler ile ilgilenen her kişi bilir; tek göz tamgası; Lüsifer'i, (ona tapanlar böyle der) Yerlik'i yani Şeytan'ı temsil eder. Dünyada Şeytan'ı temsil ettiği söylenen çeşitli geometrik şekiller de vardır ama Şeytan'ın asıl tamgası bir tek gözdür...

Eveeet, sonunda size tamga (marka) hakkında diyeceklerime sıra geldi.

İnsanlarımız, özellikle gençler giysilerinde çeşitli firmaların tamgalarını taşımaktalar. Bir giysinin görünmeyen bir yerinde, örneğin yakanın iç kısmında 3-5 cm lik tamgası ve yazısı olabilir, ticari anlamda olmalıdır da . Ama neredeyse bütün giysiyi kaplayan alenen gözüken tamgalı giysiler, o firmanın reklamını yapmak anlamına gelir. Bedava yapılan bu reklam tamgası aynı zamanda o giysiyi taşıyan kişinin, firmanın malı olduğu anlamına da gelir. Bazı giysilerin üzerinde yabancı dillerde çeşitli yazılar görülmekte hatta Türk ABC sinde olmayan imgeler kullanılmaktadır. Gençlerimiz yozlaşmaya ve yabancılaşmaya özendirilmekte, açıkça belli etmeden kendi kültürümüzden soyutlanmaktadırlar. Resmi üniforma kişinin neye hizmet ettiğini gösterir, itfaiyeci, polis, asker, hemşire gibi. Bu kişilerin taşıdıkları mesleki tamga elbette kutsaldır. Pekiyi bir şirketin tamgasını taşıyan nedir?Gayet açık, o kişi şirketin malıdır!.. Şimdi, çok daha kötü bir tamgalanmadan söz edeceğim. Bazı ülkelerin-devletlerin özel tamgası olan bayrakları; çeşitli boyutlarda gençlerimizin giysilerinde yer almakta! Bu en hafif deyimle kendi milletine ve devletine ihanettir, hainliktir.

Bilindiği gibi insan yaratıldığında, bu yaratılışa saygı duymayarak isyan eden Şeytan, Allah tarafından cezalandırılacağını anlayınca mühlet istemiştir. Cezası kıyamet gününe ertelenince de biz insanları yoldan çıkaracağını söylemiştir. Yüce yaratıcımız Şeytanı bizim yüzümüzden cennetten kovmuştur ve kıyamet günü cezalandıracaktır. Adem neslinden bazılarının şeytanın tamgasını taşımasından daha utanç verici ne olabilir!!!

İşte tamga konusunda yazacaklarımın son bölümü: Yabancı şirketlerin tamgalarını ve yabancı devletlerin bayraklarını üzerinde taşıyanlar! Biliyorum ki büyük bir çoğunluğunuz hiçbir kötü niyeti olmadan bilinçsizce bunu yapıyorsunuz. Özellikle gençlerimiz; siz mal veya ticari bir meta değilsiniz, başka devletlerin bayraktarlığını yapacak soysuz da değilsiniz, hemen bunlardan vazgeçin, kendinize gelin! Bunları bilerek ve isteyerek hainlik adına yapanlar varsa, hangi milletin, devletin, şirketin malı iseler oraya gidebilirler

Keza şeytanın damgasını taşıyanların da çok çok büyük çoğunluğu bilmeyerek, değişiklik olsun, dikkat çeksin gibi sebeplerle o giysileri alıp giyiyorlar veya kolye olarak takıyorlar. Sevgili kardeşlerim hemen bu işten kendinizi arındırın, zamanla kirlilik ruhunuzu sarmadan, manasını bilmediğiniz bu tamgadan kurtulun. Pekiyi, şeytanın tamgasını bilerek isteyerek taşıyan var mıdır? Çok çok azdır ama vardır, olmasa bunları kim organize edip ortaya sürüyor? Sakın tesadüf demeyin...

DERGİLER DERYÂSINDAN - 14

Edebiyat sahasına büyük bir canlılık getiren, aynı zamanda feminist görüşlere de sayfalarında yer veren dergi.

RÜBAB MECMÛASI

OĞUZ ÇETİNOĞLU – MEHMET ŞADİ POLAT
ocetinoglu1@gmail.com // msadipolat@gmail.com

Rübab: İstanbul'da 7 Şubat 1912 târihine *Hayat-ı ebediye nâmına Perşembe günleri musavver neşrolunur edebî, içtimâî, felsefî mecmûa* tanıtımıyla yayınlanmaya başladı.

Rübab; gövdesi Hindistan cevizinden yapılma, uzun saplı, telli müzik âletidir. (*Rebab* ve *rebap* şeklinde yazanlar da bulunmaktadır.)

Günümüzde '*basın*' olarak anılan, o dönemin isimlendirmesiyle '*matbuat*' faaliyetleri yurdumuzda 1908 yılından itibâren gelişmiştir. Basın sektörü zaman içerisinde, siyasî hayatımızda büyük bir gücü temsil eden ve derece farkıyla her zaman etkili olan kurum hâline geldi. Yasama (TBMM), Yürütme (Bakanlar Kurulu) ve Yargı (Mahkemeler) olarak sıralanan kuvvetlerin dördüncüsünün basın olduğu genel kabul görmüştür. İkinci Meşrutiyet'in ilanından önceki dönemde gazeteden çok mecmûayı hatırlatan yayın organlarından oluşan basın sektörünün etkisi zayıftı. İkinci Meşrutiyet'in sağladığı hürriyet ortamı; fikir, sanat ve siyaset dünyamızı derinden etkilemiş, uzun yıllar kendisinden söz ettirecek gazete ve dergilerin çıkarılmasına imkân sağlamıştır. Bu bakımdan Meşrutiyet'in ilânı yeni ve çok güçlü bir basın dünyasının ortaya çıkmasına zemin oluşturmuş, basın hayatımıza da dinamizm getirmiştir. Türk basın hayatındaki bu gelişmelerin sonucunda edebî dergilerin sayılarında da önemli artışlar görülmüştür. *Rübab* Dergisi'nin bu dergiler arasında önemli bir yeri vardır.

İlk sayısı 7 Şubat 1912'de çıkarılan Rübab'ın 116 numaralı son sayısı 28 Mayıs 1914 tarihini taşıyor. 2 yıl, 3 ay 21 günlük ömrü olan Rübab'ın bâzı sayıları birleştirilmiş olarak çıktığından tam takımı, 106 sayıdan oluşmaktadır. Bâzı sayılarla birlikte hacimler de birleştirilmiş, sayfa adedi, 2 sayı hacminde olmuştur. Bu sayı ve yayın ömrü, Türkiye'deki süreli yayınların özellikle İkinci Meşrutiyet devrinin dergi ve gazeteleri dikkate alındığında ortalamanın üzerindedir. Rübab Dergisi özel sayılar yayınlamış, 41. sayının geliri, Kızılay Derneği'ne bırakılmıştır.

Derginin ilk 8 sayısı, 8'er sayfa, 9'dan 23'e kadar olan sayılar 12'şer, diğerleri 16'şar sayfadır. Derginin sıkıntılı bir döneme girdiğinin, yayın hayatının sona ereceğinin işareti olarak 115 ve 116. sayılar, 8'er sayfa olarak yayınlanmıştır. 41., 42. ve 43. sayılar 25 X 32 santim, diğer bütün sayılar 18 X 26 santim ölçülerinde idi.

Derginin yayın adresi olarak gösterilen Cağaloğlu'nda 40 numaralı mekân, bir kırtasiye dükkânıdır. Dergideki *'Her nevi istida, lâyiha, hissinize muvafık yazılar yazdırmak isterseniz Cemal Nadir Yazıhânesine mürâcaat ediniz'* şeklindeki ilânlar, Rübab Dergisi sahibinin yaptığı iş hakkında bilgi vermektedir.

Cemal Nâdir *"Rübâb'ın Mesleği"* başlıklı sunuş yazısında özetle şöyle diyordu; '*Mecmûa yalnız edebiyata hizmet etmek, edebiyatı yüceltmek maksadıyla çıkartılmıştır. Edebî faaliyetleriyle tanınmış isimleri bir araya toplayarak genç nesillerin bu yolla beslenmesi ve özellikle kadınların fikren aydınlatılması gayemiz olmuştur. Dergi belli bir edebî anlayışı tâkip etmek yerine hem ferde, hem de cemiyete faydalı olma anlayışına sayfalarını açmıştır.*'

İmtiyaz sahibi ve mesul müdürü: Asımzâde Cemal Nadir isimli zattır. Ancak bu Cemal Nâdir, Cağaloğlu'nda bir sokağa adı verilen Karikatürist Cemal Nâdir Güler değildir. Karikatürist Cemal Nadir, Rübab Dergisi yayınlandığı zaman, henüz 10 yaşında idi.

Rübab Dergisi'nin ilk sayılarında; Cenab Şahabeddin ve Tevfik Fikret gibi Edebiyat-ı Cedide [1] akımının önde gelenlerine saygılı davranılmış, diğer taraftan Fecr-i Âtî [2] grubuna ve gelişme imkânı bulamayan Nâyîler [3] adlı edebiyat topluluğuna kucak açılmıştır. Ali Naci Hemedenlizâde, Halit Fahri (Ozansoy), Süleyman Sırrı, Hakkı Tahsin, Selâhaddin Enis (Atabeyoğlu), Yakup Salih, Yakup Kadri (Karaosmanoğlu) ve Safi Necip gibi dönemin genç kuşak yazarlarını bu dergi etrafında toplayan kişi; derginin edebî müdürlüğünü yapan Şahabeddin Süleyman Bey olmuştur.

Rübab dergisinde yayınlanan yazıların en büyük özelliği, *yalnız bir gaye* tâkip etmesidir. O gaye, kendi ifâdeleriyle; *İ'lâ-yı edebiyat*'tır. (Edebiyatı yükseltmek) Fakat dergi; belli bir edebiyatçılar grubunun yayın organı olmadığından belli bir edebî görüşü yoktur. Şiirine *cemiyet meselelerini asla sokmayan* Ahmed Hâşim ile '*Vatanı terennüm etmeyen şeyleri edebiyattan saymayan*' İlyas Mâcid bir arada yazmışlardır.

Tevfik Fikret; Rübab'ı çıkaranlar tarafından *'Doğunun en yüksek şiir ve irfan âbidesi' olarak tanımlanan ve saygı duyulan bir şair idi. D*erginin birinci sayısının kapağında O'nun fotoğrafının altına şu cümleleri yazmışlardı: '*Rübap; ilk nüshasının ilk sahifesini en ulvî likây-ı şiir ve irfânı olan Tevfik Fikret Beyefendi'nin timsâl-i bedîalarıyla tezyin ve tetviç ederek âlem-i matbuâta dâhil oluyor. Bugünün ruhunda ebedî hürmetle yaşayan Fikret; daima aynı hissî hürmetle yaşayacaktır. Bundan 100 sene sonra Rübab'ın bu nüshası bir müştak-ı mârifetin eline geçerse elbette Fikret'in nâsıye-i pâk ü dırahşânını bir bûse-i hürmet ve takdirle ıslatacaktır.*'

رباب

٢٦ محرم ، ١٣٣٠ — ٢٥ كانون ثانى ١٣٢٧

Rübab'ın en önemli ve ilgi çekici bölümü, '*Hareket-i edebiye - Edebiyat Hareketleri*' genel başlıklı köşedir. Bu köşede yeni çıkan eserler ve çeşitli sanat faaliyetleri hakkında bilgi verilmekte idi. Zaman zaman tenkid yazılarının da yer aldığı bu sütunu; 3. sayıdan 6. sayıya kadar Feyzullah Sâcid (Ülkü), daha sonra Şahabeddin Süleyman hazırladı. Feyzullah Sâcid, 5. sayıdaki yazısıyla Genç Kalemler Dergisi'nin '*yeni lisan*' [4] olarak adlandırılan hareketini desteklediğini yazarken; Şahabeddin Süleyman, Yakub Kadri (Karaosmanoğlu) ile birlikte, yeni lisan aleyhdarlığını mecmûanın edebiyat ile ilgili politikası yapmaya çalıştılar.

Balkan Savaşı ile Birinci Dünya Savaşı arasındaki zaman zarfında gelişen feminist görüşler, derginin son sayılarında ağırlığını hissettiriyordu. Bunun için aynı dönemde yayınlanan '*Kadınlar Dünyası*' isimli bir dergi hakkındaki tartışmalara sayfalarını açtı. Bu yazılar, 76. sayıdan 82. sayıya kadar devam etti. Bununla birlikte Rübab, edebiyata dâima ön plânda yer vermiştir. Dergide, '*Hanımlar Sütunu*' oluşturularak hanım yazarlara da düşüncelerini okuyucuyla paylaşma zemini oluşturulmuştur. 112. sayıda yapılan bir açıklamayla derginin sadece kadınlara yönelik çıkarılması isteği dile getirilmiştir. 116 sayılık dergi koleksiyonundaki 58 adet makale, hanımlar tarafından kaleme alınmıştır. Bu yazılardan bâzılarının başlıkları ve yazarları şöyledir: ***Lâmia'dan Nihâl'e birinci mektûb (Kadın Hisleri)***: Lâmia Hanım. ***İntikam*: Behrever Hanım. *Tahassür-il Edebî:* Âdile İbrahim. *Bulgaristan Müslümanlarına*: Tahsin Nâhide.**

Dergideki diğer bayan yazarlar arasında; Belkıs Ferit Hanım, Belkıs Seniha, Betül Reşat, Maide Hanım, Neriman Nüzhet, Piyale Rükzan, Sadiye Vesile, Sadiye Ziya, Tebrike Hanım gibi isimler vardı.

Trablusgarp ve Balkan Savaşları Rübab Dergisi'ni çok etkiledi. İtalyanlara karşı nefret, bilmecelere bile girmiştir. Asıl özelliği şâhsî duyguları aksettirmesi olan yazılarda bile bu felâketin millî vicdandaki akisleri görülür.

Edebî, içtimaî ve felsefî yazıların ağırlıkta olduğu bir mecmûa şeklinde sunulmakla birlikte, Rübab Dergisi'nde ayrıca devrin sosyal, edebî meseleleriyle ilgili çeşitli makaleler, edebî ve felsefî tenkit yazıları, mektuplar, seyahat, hatıra ve biyografi türünde yazılara da yer verilmiştir. Bunların yanında klâsik Türk edebiyatının büyük şahsiyetlerinden Fuzûlî, Nef'î ve Recaizâde Ekrem'in biyografileri ve eserlerinden seçmeler, dergi okuyucularına sunulmuştur. Belli bir tarihten sonra dergide tenkit türündeki yazıların ağırlıkta olduğu görülür. 51 ve 54. sayılarda Hüseyin Rahmi (Gürpınar)'ın *Cadı* adlı romanı üzerinde durulur. Buna karşılık olarak Hüseyin Rahmi, '*Cadı çarpıyor*' başlıklı risalesini yayınlayınca, Rübab'ın bütün yazarları tam kadro halinde 82, 83 ve 84. sayıda bu mesele üzerinde yazılar yazdılar. Derginin bazı sayılarında, okuyucunun edebî kültürünü geliştirmek ve edebiyatla ilgisini pekiştirmek için '*Şiir nedir?*' gibi soruların sorulduğu yarışmalar düzenlenmiş, bazı sayılarla birlikte, dört sayfalık karikatür eki verilmiştir.

Dergide yazıları olan diğer makalelerden bâzılarının başlıkları ve yazarları şöyleydi: *Hissiyâtımın Fotoğrafı (Harp münasebetiyle)*: Abdullah Cevdet. *Hilâl-i Ahmer'e*: Ali Naci Hemedenlizâde. *Hamal*: Ahmed Reşid. *Bulgar Köyünde Bir Gece*: Yakup Kadri (Karaosmanoğlu). *Oğlum Refi*: Asımzâde Cemal Nâdir. *Tevfik Fikret Bey*: Abdüsselimzâde Muhammed Hadi. Celal Nuri (İleri), *Kutûr-i âm (Genel Bölge)*: Necmeddin Sahir (Sılan). *Münacât*: Cenab Şahabeddin. *Tirâye-i Aşk*: Esad Rıza. *Bir Levh-i Müzehheb*: Ahmed Tahir. *Venüs'ün Karşısında*: İsmail Zühdü. *Gelmez ve Gülmezsek*: Gürdüslü Hüseyin Hüsnü. *Hülât-i Osmanî*: Recaizâde Mahmud Ekrem. *Son Bakış*: Selim Rıfkı. *Hefte-i Tefekkür*: Refik Halid (Karay), *Fecr-i Evvelin*: Rıza Tevfik (Bölükbaşı). *Şark*: Prens Mustafa Fazıl. *Yağdı Güzeşte*: Hüseyin Dânış. *Mezarlar*: Lemi Midhad. *Ebüzziya Tevfik Bey*: Şabaheddin Süleyman.

Dergide imzasına sıkça rastlanan yazarlar arasında; Ahmed Haşim, Ali Naci (Karacan), Baha Tevfik, Bekir Fahri (İdiz), Celal Nuri (İleri), Celal Sahir (Erozan), Elif Naci, Emin Bülend (Serdaroğlu), Feyzullah Sâcid (Ülkü), Fâzıl Ahmed (Aykaç), Hakkı Tahsin (Til), Hakkı Tarık (Us), Halid Fahri (Ozansoy), Hamdullah Suphi (Tanrıöver), Selâhattin Enis (Atabeyoğlu), Süleyman Nesib, Süleyman Sırrı, Tevfik Fikret, Yahya Kemâl (Beyatlı) gibi isimler vardır.

Rübab Dergisi'ne özellik kazandıran bir husus da şudur: Şiirlerin bir kısmında kozmik âlemdeki varlıklar ve olaylar, felsefî ölçüler içerisinde işlenmektedir. Bir başka özelliği de; değişik dönemlerde ön plana çıkan Fecr-i Âtî [1], Millî Edebiyat [5], Servet-i Fünûn Dergisi'nde toplanan Edebiyat-ı Cedîde [2] ve Genç Kalemler Dergisi'nde toplanan Yeni Lisan [4] gibi edebî akımların temsilcilerine sayfalarında yer vermesidir.

[1] **Edebiyat-ı Cedîde:** Tanzimat sonrasında Türk edebiyatında, divan edebiyatına karşı çıkarak, batıdan esinlenen yeni bir edebiyat akımı oluşturmaya çalışanların grubudur. Edebiyat-ı Cedîde Grubu'nun başlıca üyeleri: Tevfik Fikret, Cenab Şahabeddin, Hüseyin Siret Özsever, Ali Ekrem Bolayır, Süleyman Nazif, Faik Ali Ozansoy, Halit Ziya Uşaklıgil, Mehmet Rauf, Hüseyin Câhit Yalçın, Ahmet Hikmet Müftüoğlu gibi isimlerdir.

[2] **Fecr-i Âtî:** Edebiyat-ı Cedîde'ye tepki olarak kurulan gruptur. Kurucuları arasında; Ahmed Hâşim, Emin Bülent Serdaroğlu, Hamdullah Suphi Tanrıöver, Refik Halid Karay, Ali Cânip Yöntem, Fâzıl Ahmet Aykaç, Mehmet Fuat Köprülü, Yakup Kadri Karaosmanoğlu gibi isimler bulunuyordu. Edebiyat-ı Cedîde, batıya açık, batı kültürünü benimseyen bir edebiyat grubu idi. Fecr-i Âtî'ciler, batı kültürünü reddetmemekle birlikte, daha yerli bir üslup geliştirme eğiliminde idiler. Grup, okul vasfını kazanamadan dağıldı. Yazar ve şairlerin bir kısmı Yeni Lisan Hareketi'ne bir kısmı da Millî Edebiyat Akımı Grubu'na katıldı.

[3] **Nâyîler:** *Rübâb dergisi etrafında toplanan şairlerin oluşturduğu Türk edebiyatı topluluğudur.* Nâyî, ney üflemek (ney çalan, neyzen) mânâsınadır. Ney, bilindiği gibi Mevleviliğin sembolüdür. O dönemde Yeni Nesil gençlerinin Mevlevî Târikatı ile doğrudan ilişkileri yoktur. Ancak ilham bakımından Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî'ye bağlanmak isterler. Bunlar edebiyatın millî oluşunu, '*millîliği geçmişe bağlanışta*' görerek Anadolu'daki Türk edebiyatının ilk devirlerine inmeyi, böylece 13. asrın büyük mutasavvıfları olan Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî ile Yûnus Emre'nin şiirlerindeki lirik ve mistik atmosferi kendi şiirlerinde de yaşatmayı denediler. Onlara göre estetik heyecan ile dil ve üslûbu tabiî bir şekilde birleştirmek, sâde ve samimi bir ifade tarzı bulmak ve bundan doğan iç ahengi değerlendirmek gerekir idi. **Nâyîler'in** ömrü pek kısa sürdü. Topluluk, düşüncelerini gerçekleştirecek değerde eser veremeden dağıldı. Nâyîler Grubunda; Halit Fahri (Ozansoy), Selahattin Enis (Atabeyoğlu), Hakkı Tahsin (Til), Orhan Seyfi (Orhon), Yakup Salih, Hasan Sait gibi isimler vardı. Mütareke dönemi sonunda dağıldılar.

[4] **Yeni Lisan Hareketi:** Genç Kalemler Dergisi etrafında toplanarak, Türkçülük hareketini de başlatan grubun adıdır. Grup; Türkçenin sâdeleşmesi gerektiği tezini savunan sanat ve fikir adamlarından oluşuyordu. Grubu oluşturan isimlerden bâzıları: Ömer Seyfettin, Ziya Gökalp, Ali Canip Yöntem, Âkil Koyuncu, Faruk Nafiz Çamlıbel, Halit Fahri Ozansoy, Orhan Seyfi Orhon, Yusuf Ziya Ortaç, Enis Behiç Koryürek, Halide Edip Adıvar, Yakup

Kadri Karaosmanoğlu, Refik Halit Karay, Reşat Nuri Güntekin ve Yahya Kemal Beyatlı.

Yeni Lisan Hareketi üyelerinden bir kısmı daha sonra Millî Edebiyat Akımı'nı başlattılar.

Yeni Lisan Hareketi'nin prensipleri şöylece özetlenebilir: 1- Arapça ve Farsça gramer kurallarının kullanılmaması, bu kurallarla yapılan terkiplerin kaldırılması, 2- Arapça ve Farsça kelimelerin Türkçede söylendikleri gibi yazılması, 3- Başka Türk Lehçelerinden kelimeler alınmaması, 4- İstanbul konuşması esas alınarak yeni bir yazı dilinin meydana getirilmesi, 5- Dil ve edebiyatın doğu-batı taklitçiliğinden kurtarılması.

(5) **Millî Edebiyat Akımı:** Millî Edebiyat, sanat ürünlerinin yabancı etkilerinden sıyrılarak, kendi millî değerlerimize dönmeyi, halka kendi diliyle seslenmeyi tercih eden, 1908'de başlayıp 1923'e kadar süren bir edebiyat akımıdır. Grupta; Ömer Seyfettin, Ziya Gökalp, Mehmet Emin Yurdakul, Refik Halit Karay, Halide Edip Adıvar, Reşat Nuri Güntekin, Mehmet Fuat Köprülü ve Yahya Kemal Beyatlı gibi isimler vardı.

ADI, RÜBÂB DERGİSİ ile özdeşleşmiş olan ŞAHABEDDİN SÜLEYMAN'ın biyografisi:

1885 yılında İstanbul'da doğdu. 1919 yılında 34 yaşında iken gittiği İsviçre'nin Davos-Platz kasabasında vefât etti. Orada toprağa verildi. Çocukluğu babasının Defter-i Hâkanî müdürü olarak bulunduğu İzmir'de geçti. İstanbul'a gelerek 1908 yılında Mülkiye Mektebini bitirdi. Vefa İdadîsinde Fransızca, İstanbul Sultanîsinde de edebiyat dersleri verdi. Bir yandan da gazete ve dergilerde yazıyordu. *Çıkmaz Sokak* adlı oyunu ahlâk dışı bulunduğu için öğretmenlikten atıldı. Daha sonra Darulmuallimîn-i Âlî'nin müdür yardımcılığına getirildi.

Rübap Dergisi'nin edebî müdürü Şahabeddin Süleyman; önceleri İttihat ve Terakki taraftarı iken, arkadaşı Ahmet Samim'in İttihatçılar tarafından öldürülmesi üzerine, onlara karşı etkili bir muhalefete başladı. Hatta 1910-1911 yıllarında Osmanlı Demokrat Fırkası'nın sözcülüğünü yaptı. Önce **Hâkimiyet-i Milliye**'de, bu gazete kapatılınca yerine çıkan **Yeni Ses** ve **Muahede** gazetelerinde, başyazar olarak, İttihat ve Terakki Fırkası'nın yayın organı **Tanin**'e karşı, muhalefete girişti. Sanat üzerine politika gölgesi düşürmemeye gayret eden Şahabeddin Süleyman, tam bir sanat dergisi olan Rübab"ta, doğrudan siyasî konularda herhangi bir yazı yayınlamamıştır.

Fecr-i Âtî'nin sloganı olan *'Sanat şahsî ve muhteremdir.'* cümlesini o bulmuştur. Şiir dışında edebiyatın hemen her dalında eser verdi. Yahya Kemal'in etkisinde Nâyiler adı verilen bir edebî topluluğun kuruluşunda etkili oldu. Çok yazmış, özellikle tiyatro hakkındaki yazılarıyla dikkati çekmiştir. Tiyatro tekniği açısından zayıf oyunlarında aşk konularını işledi. Daha çok edebiyat tarihçisi ve tenkitçi olarak tanındı.

Oyunları: *Fırtına*: (1910), *Çıkmaz Sokak*: (1911), *Kırık Mahfaza*: (1911). *Ben... Başka!* : (1911.) İncelemeleri: *Rehber-i Erîb-Kâmil Bir Mallimin Şakirdlerine Dersleri, Antoloji ve edebî bilgiler ders kitabı, 3 cilt* (1910), *Aşk-Nesâyih-ı Aşereden* (Emile Fouget'den tercüme 1911), *Namık Kemal Karabelâ Münasebetiyle* (1911), *Abdülhak Hâmid-Tenkidât-ı Edebiye- Hayatı ve Sanatkârlığı* (1911), *Sanat-ı Tahrir ve Edebiyat* (1911), *Meşrutiyet'te Terbiye-i Etfâl* (Antoloji ve edebî bilgiler ders kitabı. Köprülüzâde Mehmed Fuad ile): 1911), *Resimli Muktatafât* (Cilt 1-2 1911; cilt 3 1913), *Tarih-i Edebiyat-ı Osmaniye* (Âşık Paşa'dan Edebiyat-ı Cedideye kadar): (1912), *Malûmat-ı Edebiye* (Edebî bilgiler, Köprülüzâde Mehmed Fuad ile, 2 cilt): 1912-1913), *Osmanlılıkta Vâhıme-i Mesûliyet*:(1914), *Yeni Osmanlı Tarih-i Edebiyatı* (Başlangıçtan XVIII. yüzyıla kadar, *Köprülüzâde Mehmed Fuad ile birlikte*: 1. cilt, 1916).

AHMET ABİ

MUSTAFA AKBABA

Geçerlerdi önceleri
Emekli beş, altı arkadaş
Kiminin elinde otuzüçlük
Kiminin cebinde gazete
Kâh durup kâh yürürlerdi
Parka doğru
Yavaş yavaş

Çok zamandır görmüyordum
Geçmiyorlardı artık
Yolcu mu olmuştu yoksa hepsi?
Gelecek herkesin başına
Sayılı değil miydi
İnsanların nefesi?

Geçen gün işim vardı
Bir yere gidiyordum
Âşinâ bir sîmâ takıldı bakışıma
Onlardan Ahmet Abi
Çıkıverdi karşıma.

Görünce birden beni
Gözleri parıldadı
Bir boynu bükülmüş
Çiçek vardı yakasında
Sarıldı öptü hasretle
Kaldırım ortasında.

Tuttu ellerimden
Bir hayli bırakmadı
Gözlerinde belirdi birazcık yaş
Halbuki var aramızda
Nerden baksan yirmi yaş.

Bir solukta çok şeyler
Çıktı dudaklarından
Biraz yenide kaldı
Biraz mâzîde gezdi
Bir çuval altın bulsa
Bu kadar sevinmezdi.

Sormadım, söylemedi
Yılların arasını
İmtinâ edip sözlerime
Deşmedim yarasını.

Gitmişler dostları
Bu dünyadan
Belli !...
Îmâ edişinden anladım
Gitmişler temelli...

MÜLHEM Mİ, AŞIRTMA MI?...

MUSTAFA AKBABA

Dergâhın Kuyusu, Ağa Camii vb. şiirlerinden bîhaber oldukları halde ideolojik boyutta olanları dillerine pelesenk eden, Nâzım'ın şairliğinden ziyade ideolojisiyle ilgilenen ve onu yere göğe sığdıramayan, malûm zihniyete mensup zevatı üzecek bir haberi, 10 Ekim 2011Pazartesi tarihli Türkiye Gazetesi'nde; "Nâzım'ın Dizeleri Yavuz'un Çıktı!" başlığı altında okuduk.

Yavuz Sultan Selim'in hayatını romanlaştırmak için arşiv belgelerini tarayan tarihçi yazar Hasan Basri Bilgin; İsmail Hakkı Uzunçarşılı'nın Büyük Osmanlı Tarihi'nde Ragıp Paşa'nın hatıralarından söz ettiğini görüyor. Araştırıp bu hatıralara ulaşıyor. Bunu incelerken de;

"Fazl-u hakk u himmet-i cünd-î Ricalullah ile
Dil-sûhteri merg, dîlirân-ı merg-zâr eylemektir niyetim." mısraları ile karşılaşıyor.

Gazetedeki haberde bu mısralara şöyle bir anlam veriliyor;

"Benim amacım, insanları ağaç kadar hür (merg) ve orman gibi kardeşçe (merg-zâr) eylemektir."

Benzerliği gösterebilmek için de bu açıklamanın yanına Nâzım'ın;

"Yaşamak bir ağaç gibi tek
Ve hür ve bir orman gibi kardeşçesine
Bu hasret bizim..." dizeleri yazılmış.

Gazeteci Fatih Selek'in; "Peki biz bu dizelerin Nâzım Hikmet'e ait olduğunu biliyoruz. Ünlü şair kopya çekmiş olabilir mi?" sorusuna karşılık, tarihçi yazar Hasan Basri Bilgin şöyle cevap veriyor:

"Nâzım, şairlik yeteneğini kullanıp almış. Onda güzeli bulmuş, teori kapmış, ideoloji almış. Ama kaynak Yavuz Sultan Selim Han'dır."

Gazetecinin; "Peki şimdiye kadar bunu hiç kimse nasıl görmedi?" sorusuna karşılık da yazar Bilgin;

"Şimdiye kadar ya fark edilmemiş ya da fark ettirilmemiş" diyor.

Şairler, başka şairlerin mısra ve beyitlerinden etkilenerek Tahmis, Mutarref Tahmis, Taştîr, Tazmîn gibi nazım şekilleri oluşturup güzel şiirler ortaya koyabilirler ama burada görülen öylesi bir durum değil. Buna her halde Tevârüd de diyemeyiz...

Bahsi geçen gazete haberinde; "Fazl u Hakk u..." diye başlayan Yavuz'un Dedesi Fatih'in de bir mısrasının bulunduğuna dikkat çekiliyor.

Ayrıca bu konu Hayati İnanç'a soruluyor. O da şöyle cevap veriyor:

"Bu şiiri ilk defa duyuyorum. Nâzım Hikmet almış, başka bir ifadeyle ortaya koymuş olabilir. Şiirin ilk satırı Fatih Sultan Mehmed Han'a ait ve cihad'a dairdir. Fatih; 'Fazl-u Hakk u Himmet-i cünd-i ricâlullah ile / Ehl-i küfrü serteser kahreylemektir niyetim' diyor. Yavuz da İlk mısraını alıp nazire yapmış. Nazire edebiyatta sıkça başvurulan bir adettir."

Ancak burada göz önünde bulundurulması gereken bir durum var. Yavuz, Dedesi Fatih'ten almış olduğu ve kendi şiiri içerisine yerleştirdiği mısra ile Tazmîn yapmıştır. Bir kere daha vurgulamak gerekir ki şiirde Tazmîn sanatını uygulamak başka şey, aynı mânâyı verebilecek olan dizeleri kendi ifadeleri imiş gibi yazmak başka şeydir.

Konunun uzmanı olan değerli akademisyenler! İşte size taptaze bir tartışma konusu. Kolları sıvayıp bu mısralar üzerine yoğunlaşınız. Aranızda tartışınız ve bir karara varınız. Selim Han'ın mısralarına mânâ itibari ile neredeyse tıpatıp benzeyen Nâzım'ın bu dizeleri MÜLHEM Mİ, AŞIRTMA MI?...

***

Bu konuyu böylece akademisyenlere havale ettikten sonra biraz daha kelâm edip satırlarımızı ondan sonra noktalayalım.

Osmanlı Sultanları ve Hanedan mensupları arasında şair olanların sayısı azımsanmayacak boyuttadır.

Şair Padişahlardan olan ve "Selîmî" mahlasıyla şiirler yazan Selim-i evvel (I. Selim / Yavuz Sultan Selim) güçlü devlet adamlığının yanı sıra yazdığı güçlü şiirler ile şairliğini de kabul ettirmiştir. Rubai tarzında yazmış olduğu şu dörtlük bunun ispatı değil midir?

Merdüm-i dîdeme bilmem ne füsûn etdi felek
Giryemi kıldı füzûn eşkimi hûn etdi felek
Şîrler pençe-i kahrımda olurken lerzan
Beni bir gözleri âhûya zebûn etdi felek

Bu mısraları biraz açacak olursak;

Göz bebeklerime bilmem nasıl bir sihir etti felek
Çok fazla ağlamama sebep oldu, gözyaşımı kan etti felek
Arslanlar, güçlü avuçlarımın arasında titrerken
Beni âhû gözlü bir güzel karşısında zayıf, güçsüz bıraktı felek.

Mânâya biraz daha derinlik kazandırmak istersek belki şöylece şerh edebiliriz;

'Felek bana öyle bir oyun oynadı, göz bebeklerime öyle bir sihir yaptı ki, göz bebeklerimle gördüğüm o güzelden dolayı sürekli ağlıyorum ve gözlerimden çok ağlamaktan artık kan geliyor. Helâk edecek kadar güçlü olan ellerimin arasında arslanlar dahi tir tir titrerken, kader beni bir âhû gözlü güzel karşısında güçsüz bıraktı. Ceylânlara aman vermeyen arslanlardan daha güçlü durumda olan ben, bir ceylân gözlü karşısında çok aciz duruma düştüm.'

Rivayete göre; ordunun sefer yolunda konakladığı bir sırada arslanların saldırısına uğrarlar. Bu hengâme arasında oluşan gürültüyle otağından dışarı çıkan Yavuz, önünden geçmekte olan bir arslanın üzerine atılıp onu etkisiz hale getirir.

Yukarıda konusu edilen dörtlükte;

"Şîrler pençe-i kahrımda olurken lerzan" mısraının bu hadiseye bir gönderme olduğu söylenir.

Ayrıca bu mısraya; 'Nice güçlü kuvvetli insanlar, ordular benim gücüm karşısında tir tir titrerken' gibi bir mânâ da yükleyebiliriz.

Şimdi de Selîmî'nin bir Murabba'sını okuyarak yazımıza son noktayı koyalım.

Gözlerin fitnede ebrûn ile enbâz mı ki
Dil asılmaga iver zülfüne canbâz mı ki
Bizi kahr eyledigin lutfuna âgâz mı ki
Neyiki şîve mi ki cevr mi ki nâz mı ki

Dili sayd etmede âlem bilir üstâdlıgın
Key sakın âleme yayılmaya bî-dâdlıgın
Bilmezem sırrı nedir bilmiş iken yâdlıgın
Neyiki şîve mi ki cevr mi ki nâz mı ki

Dil nedir nesne mi var aşk adına yakmadıgın
Aşk zencîrini gerden mi kodun takmadıgın
Beni gördükde yüzün döndürüben bakmadıgın
Neyiki şîve mi ki cevr mi ki nâz mı ki

Bu Selîmî kuluna cevri revan eyledigin
Bunca sıdkın reh-i aşkında yalan eyledigin
Yüzünü gösterüben yine nihân eyledigin
Neyiki şîve mi ki cevr mi ki nâz mı ki

DÜZELTME: Nevzuhur'un geçen sayısında (23. sayı) Ali DEMİREL'in ANMA GÜNLERİ, ŞENLİKLER, FESTİVALLER başlığını taşıyan yazısının 7 paragrafın sonundaki cümlede geçen 'yeniçerilerle' kelimesi 'çerilerle' olacaktır. Düzeltiriz.

2011 YILI İÇERİSİNDE *NEVZUHUR*'DA YAZANLAR VE YAZDIKLARININ LİSTESİ AŞAĞIYA ÇIKARILMIŞTIR

AKBABA Mustafa:
19. Sayıda: GERİYE KALAN SESLER
ANTALYALI GENÇ ERKEĞE MEKTUP
VEFA ŞİİRİ (Şiir)
20. Sayıda: ZİHNİYET FARKI
21. Sayıda: KENDİNİ TÜRK KABUL ETMEK VE TÜRK SÖZÜ
BAĞDAT (Şiir)
22. Sayıda: BİR FISILTI DA BİZDEN OLSUN İSTEDİK
23. Sayıda: "ÖLÜRSE TEN ÖLÜR CANLAR ÖLESİ DEĞİL"
24. Sayıda: MÜLHEM Mİ, AŞIRTMA MI?..
AHMET ABİ (şiir)

ANDAÇ
19. Sayıda: KENDİMCE DOKUNDUĞUMDA DİLE GELDİ SEDASI
SEN OLACAĞIM (Şiir)
20. Sayıda: BOŞUNA PANFİLYA DENMEMİŞTİ
21. Sayıda: ENDAZESİ KATLAMALIYDI
22. Sayıda: FELEĞİN GÖLGESİYDİ GÖRDÜĞÜM
23. Sayıda: DAMLA DERİNDEN HABER TAŞIRDI
24. Sayıda: ÇİZGİLERİ UZAK UMUTLUYDU

AŞIK KAZANOĞLU
20. Sayıda: ÇANAKKALE (Şiir)

ÇETİNOĞLU Oğuz – POLAT Mehmet Şadi
19. Sayıda: DERGİLER DERYASINDAN (ANTALYA ÖZEL)
20. Sayıda: " TÜRK YURDU DERGİSİ
21. Sayıda " KARDEŞ DERGİLER
22. Sayıda " TÜRK EDEBİYATI DERGİSİ
23. Sayıda " KARDEŞ DERGİLER -2
24. Sayıda: " RÜBAB MECMÛASI

DAYAR Evren
19. Sayıda: ANTALYA GAZETE VE DERGİ YAYINCILIĞININ ERKEN DÖNEMLERİ

DEMİREL Ali
19. Sayıda: ATTALAİYA
20. Sayıda: ELİ KALEMLİ ALPERENLERİN BAŞKOMUTANLARINDAN BİRİ
21. Sayıda: YAĞMUR İÇİN YAKARIŞ
22. Sayıda: AYLARDAN ALPASLAN
23. Sayıda: ANMA GÜNLERİ, ŞENLİKLER, FESTİVALLER
24. Sayıda: TAMGA

DİNÇAL Şevki
22.Sayıda: BAŞIM GÖZÜM ÜSTÜNE (Şiir)

ERÇİN Mehmet
20. Sayıda: ALİ DEMİREL İLE SOHBET
22. Sayıda: ANDAÇ İLE SOHBET

GÜNEŞ Mehmet DR.
24. sayıda: "ÇİLE" HARMANI: ÜSTAD NECİP FÂZIL KISAKÜREK

KAPLAN Ahmet
24. sayıda: "GÜLZÂRE NAZAR KILDIM..."

KAR Ramazan
19. Sayıda: KIDEMLİ TOPÇU YÜZBAŞI MUSTAFA ERTUĞRUL AKER
20. Sayıda: " " " " "
21. Sayıda: " " " " "
22. Sayıda: " " " " "

KAYA Yasin
19. Sayıda: ANTALYA (Şiir)

ORAL Mustafa DOÇ. DR.
23.Sayıda: İLK GÖRÜŞTE DENİZ, AKCA DENİZ

POLAT Mehmet Şadi
24. sayıda: Altaylardan Hira'ya TÜRK – İSLAM DOSTLUĞU

SATOĞLU Abdullah
21. Sayıda: CANLI BİR TARİH VE MÜZE ŞAHSİYET, İBNÜLEMİN MAHMUD KEMAL İNAL
23. Sayıda: NİYAZ (Şiir)

ÜNSAL Bolat
19. Sayıda: FALEZLERDEKİ ÇIĞLIK (Şiir)

Selinus Antik Kalıntıları
Gazipaşa / ANTALYA